Halkın Gazetesi
Demokrat
28 ARALIK 1979 CUMA 750 KURUŞ

DGM yasasına karşı çıkacağız

KÖY-KOOP GENEL BAŞKANI NEDİM TARHAN'IN YAZISI 2.SAYFADA

Umut ağacının acı meyveleri

ERGİN ATASU'NUN YAZISI 4. SAYFADA

Tekel direnişi yurt çapına yayılıyor

İşçiler İzmir ve Adana'da da eyleme geçti

HABER MERKEZİ

İstanbul Cibali Tütün Fabrikasında geçtiğimiz 21 Aralık günü işyeri temsilcisi devrimci Sabahattin Çakmak'ın öldürülmesi üzerine 2400 işçi tarafından çeşitli istemler ileri sürülerek başlatılan direniş giderek tüm yurttaki TEKEL işyerlerine yayıldı ve 40 bini aşkın tekel işçisi direnişe geçti.

Cibali Tütün Fabrikası'nda DİSK'e bağlı Gıda İş Sendikasınca başlatılan direniş daha sonra İstanbul'daki Paşabahçe Rakı Fabrikası, TEKEL depoları Maltepe Sigara Fabrikası TEKEL Ambalaj Fabrikasına da sıçramıştı. İstanbul dışındaki illerde desteklenen İs-

(Devamı 7. Sayfada)

Arkadaşları işkence yapıldığını söylerken, polis "Beyin kanaması" diyor

Direnişe katılan memur emniyette ölü bulundu

İşkenceyle öldürüldüğü iddia edilen Hüseyin Karakaş.

Hacettepe Üniversitesi memurlarından Hüseyin Karakaş Maraş olaylarını protesto gösterileri sırasında gözaltına alınmıştı.

DEMOKRAT ANKARA

Pazartesi yapılan K. Maraş olaylarını protesto gösterileri sırasında gözaltına alınan Hacettepe Üniversitesi memurlarından Hüseyin Karakaş gözaltında bulunduğu sırada öldü.

Polis yetkilileri bu konuda yaptıkları açıklamada Hüseyin Karakaş'ın beyin kanaması sonucu öldüğünü, belirtirken, konuyla ilgili olarak açıklama yapan arkadaşları ise Karakaş'ın Emniyet'te işkence sonucu öldüğürü söylediler. Arkadaşları olaylarla ilgili bildiri dağıtırken yakalandığı belirtilen Karakaş'ın önce Hacettepe karakolunda dövüldüğünü ve daha sonra Emniyet Sarayına götürüldüğünü de ifade ettiler. Hacettepe Üniversitesi Malzeme ve Planlama Bölümü memuru Karakaş'ın Emniyet'te olduğunun duyulması üzerine Hacettepe öğrencileri ve hastane personeli dün saat 14.00 sıralarında Hacettepe Hastanesi önünde bir gösteri düzenleyerek olayı protesto ettiler. Gösteri sırasında "Hüseyin'in katillerinden hesap sorulsun", "İşkencecilerden hesap sorulsun", "İşkencecilerden hesap soracağız" şeklinde sloganlar söylendi.

Ayrıca Hacettepe Üniversitesi çalışanları adına yapılan bir açıklamada, Hüseyin Karakaş'ın Prof. Reşat Aytan tarafından gösterilere katıldığı ve bildiri dağıttığı gerekçesiyle ihbar edildiği ve polise yakalattırıldığı ileri sürüldü.

Baştürk: Marifet örgüt kapatmak değil, faşist katilleri yakalamak

- DİSK GENEL BAŞKANI MADEN -İŞ YÖNETİCİLERİNİN MESS'İN İSTEMİ DOĞRULTUSUNDA GÖZALTINA ALINDIĞINI SÖYLEDİ.
- "BİR AVUÇ SÖMÜRÜCÜNÜN HİZMETİNDE YOL ALAN SİYASİ İKTİDAR ATEŞLE OYNAMAKTADIR"

HABERİ 7. SAYFADA

Adana'dan Ankara'ya makineli tüfek getirirken yakalanmıştı

Türkeş'in "Kilit adamlarından" Ercüment Yahnici öldürüldü

ANKARA

Bağ—Kur'da çalışan Ercüment Yahnici adlı bir kişi dün sabah işine giderken otomobiline bindiği sırada silahlı saldırı sonucu öldürüldü. MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'in "Kilit adam' larından ve MHP basın sözcüsü Şevket Yahnici'nin kardeşi olduğu bildirilen Ercüment Yahnici, bir süre önce Adana'dan Ankara'ya makineli tüfek getiren ve aralarında TRT elemanlarının da bulunduğu bir grubun içinde yakalanmıştı. Ercüment Yahnici ayrıca Balgat katliamı olarak bilinen olayla ilgili olarak da güvenlik görevlilerince yakalanarak bir süre tutuklu kalmıştı.

(Devamı 7. Sayfada)

Ülkücü Vedat Kasımlar yargıçlara "kızıllar" dedi

- İdam istemiyle yargılanan Kasımlar, "Ordu içinde yeşil üniformalar giyinmiş kızıllar kol geziyor" şeklinde konuştu.

HABER MERKEZİ

TCK'nin 146.ncı maddesi gereğince idam istemiyle İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde yargılanan ülkücü Vedat Kasımlar, ordu içindeki bazı subaylar ile hakimlere "kızıllar" dedi.

Sağmalcılar Cezaevi'nden kaçtıktan sonra yakalanan Kasımlar, Veli Can Oduncu ve Baki Gülcan'ın duruşmalarına devam edildi. Oduncu ile Gülcan'ın gelmediğini duruşmada ifadesi alınan Vedat Kasımlar, "Ordu içerisinde yeşil üniformalar

(Devamı 7. Sayfada)

NAZIM HİKMET Mİ?
O DA KİM?
NOEL BABA

K. Maraş katliamını protesto gösterileri yer yer sürüyor

HABER MERKEZİ

Kahramanmaraş katliamının yıldönümünde çıkan olaylardan sonraki gözaltına alınmaları protesto etmek amacıyla bazı okullarda boykot kararı alındı. Öte yandan pazartesi günkü direnişe katılan iki santral memuru da gözaltına alındı.

İstanbul Yüksek Teknik Öğretmen Okulu öğrencileri, gözaltına almaları protesto etmek amacıyla bir hafta süreyle boykota gitmeyi kararlaştırdılar. Öğrenciler tüm baskılara karşın boykotu sürdüreceklerini söylediler.

Kadıköy Devlet Mimarlık—Mühendislik Akademisi öğrencileri de haksız uygulamaları protesto ederek iki gün önce başlattıkları boykotu dün de sürdürdüler.

Öte yandan pazartesi günü tüm yurtta yapılan Kahramanmaraş katliamını protesto eylemle-

(Devamı 7. Sayfada)

ABD İran'a saldırmak için kamuoyu oluşturuyor

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi baskı altında

DİNLEME SERVİSİ

ABD Başkanı Jimmy Carter ve Amerika'nın Birleşmiş Milletler'deki temsilcisi Mc. Henry, yılbaşından önce Güvenlik Konseyi'nden İran'a yaptırım uygulanmasını sağlamak üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim üzerinde ağır baskılar uyguluyor.

Birleşmiş Milletler'deki Amerikan delegesi Mc. Henry dün Kurt Waldheim'e başvurarak İran'daki durumun son derece ağırlaşması nedeniyle Güvenlik Konseyi'nin derhal toplantıya çağırılmasını istedi. Waldheim'in Noel ve yaklaşan yılbaşı nedeniyle bu istem karşısında son derece güç durumda kalacağı görülmektedir.

Siyasal gözlemciler, Güvenlik Konseyi'nin bu durumda toplanmasını, toplansa bile uygulanabilir bir karar almasını çok güç görmektedir. Bilindiği gibi Birleşmiş Milletler Anayasası'na göre Güvenlik Konseyi'nin beş üyesi Sovyetler Birliği, ABD; Çin Halk Cumhuriyeti, Fransa ve İngiltere alınan karara katılmadığı takdirde, bu karar yürürlükten kalkmaktadır.

Sovyetler Birliği'nin bu kararı veto etmesi olasılığı ise yüzde 100'dür.

Öte yandan ABD yönetimi, içerde de kamuoyu oluşturmak için güdümlü gösteriler düzenlemekte ve bu gösterilerde Humeyni'nin kuklaları yakılıp, elli tutukluyu demir parmaklıklar ardında gösteren afişler gezdirilmektedir.

ABD'de Time Dergisi başta olmak üzere dergi ve gazeteler İran-Amerikan anlaşmazlıklarını bir "Hilâl(Ay)-Haç" çatışması şekline sokmaya özellikle özen göstermekte ve bu yolla dinine düşkün bulunan ülkelerin Güney ve Doğu bölgeleri halkının duygularını kışkırtmakta yarar görmektedirler.

YORUM
DÜNYA BUNALIMINDA TEHLİKELİ OYUNLAR

Dünya tekelci kapitalizmi, finans kapitalizminin beyni ne yapacağını bilmiyor. Bu şaşkınlıktır onun uydu ülkelerdeki bunalım ve paniğinin nedeni. Dünya kapitalizminin asıl beyni olan Amerikanfinans kapitalizmi, Amerikan halkına alıştırdığı refah ve bolluk düzeyini artık veremiyor. Veremeyince de halkının gözündeki saygınlığını yitiriyor. Bu durum karşısında hayat pahalılığı ve işsizlik istatistiklerini tahrif ediyor. Bir örnek verelim: Amerika'da işsizlik oranı" yüzde 6.2'den yüzde 5.8'e düştü"diye bir haber görünce ekonomistler ilk önce şaşırdı. Çünkü yüzde 6.2'den sonra otomobil tröstleri 130 bin işçiye yol verip işten çıkartmıştı. Sonra Economist dergisi gelince anlaşıldı. Ticaret Bakanlığı (İstatistik Dairesi ona bağlıdır) bazı düşüncelerle bu işten çıkarılan işçileri istatistiğe koymamıştı. Amerikan resmi makamları kısa bir süre içinde bu gerçeklerle halkın gözünü boyarlarken iki önleme daha başvuruyor. Birincisi Orta Avrupa'daki SS—20 Rus füzelerine karşılık 86 milyar dolarlık bir silah yapımıyla özel kesimi canlandırmak... Doğaldır ki bunun için ya vergi alınacak ya para basılacak.. Ama bu önlem ters tepiyor, yaşam pahalılandıkça dolardan kaçış artıyor. İkinci önlem ise İran'a gözleri çevirmek. Bu maksatla kentlerde güdümlü gösteriler düzenlenip, kamuoyu savaşa hazırlanıyor. Ama bu da ters tepiyor. Savaş havası yayıldıkça dolardan kaçış, altına koşuş yaygınlaşıyor.

Türkiye'deki bunalımın temelinde de bu yatıyor. Amerikan finans kapitalinin beyninin şaşkınlığı Türk burjuvazisine ve onun yürütme organı olan hükümete aynen yansıyor. Ne var ki Türk dış politikasının başında bugün eski bir Amerikan firması mümessili ile 14 Temmuz

(Devamı 7. Sayfada)

Yedeksubaylık 12 aya indirilmiyor

ANKARA (ANKA)

Milli Savunma Bakanı Ahmet İhsan Birincioğlu, "Yedek subaylığın 12 aya indirilmesi şimdilik düşünülmüyor"dedi.

Birincioğlu, ANKA muhabirinin sorusu üzerine yaptığı açıklamada askerliğin kısaltılması konusunda şunları söyledi.

"Askeri Şura'nın toplantısından sonra alınan kararların ışığı altında bazı tetkikler yapılmak-

(Devamı 7. Sayfada)

Altın fiyatlarının 1977 sonu itibariyle fiyat artışı

ABD'nin İran'a saldırı haberi üzerine

New - York Borsası'nda altın ilk kez 500 dolar duvarını aştı

DİNLEME SERVİSİ

New-York borsalarında altın ilk kez çarşamba akşamı 500 dolar duvarını aştı. Amerika'nın İran'a askeri müdahale haberlerinin yoğunlaşmasından sonra, New-York borsasında altın alımları birden arttı ve altına hücum panik haline dönüştü.

Altının değer kazanışı sadece Amerika ile kalmadı ve tüm dünya borsalarında da paralel artışlar görüldü. Dün öğle saatlerine kadar Türkiye'de bir gram altının fiyatı 960 lirayı buldu.

Bilindiği gibi altının değer kazanması halkın, devlet itibarı demek olan kağıt paraya güveninin azalması ile ilgilidir. Bu güvenin yitirilmesi sonucu uzun sürede enflasyon, kısa sürelerde siyasal bunalımlar ortaya çıkar. Amerikan dış ödemeler dengesinin ülke bünyesini sarsan ölçülerde açık vermesi, zaten doların altın karşısında değer kaybına neden olurken, kayıp OPEC petrol fiyatlarının serbest bırakılışı ve Amerikan saldırısı haberleriyle daha da hızlandı.

HASLET

DOLAR DEĞERİNİ KAYBETMEĞE DEVAM EDİYOR.

ÜGD başkanı hapisten faşistleri kaçırmış

HABER MERKEZİ

İstanbul Emniyet Müdürlüğü yetkilileri, ÜGD İstanbul il Başkanı Recep Öztürk'ün, Sağmalcılar Cezaevi'nden kaçan 13 faşiste yardımcı olduğunun saptandığını açıkladılar. Öte yandan ÜGD Aksaray şubesinde yapılan aramada ele geçirilen silah ve belgeler de basın mensuplarına gösterildi. Basın mensuplarına gösterilen belgeler arasında, İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın'ın da içlerinde bulunduğu ilerici yazar, aydın ve öğretim görevlileri ile bir süre önce öldürülen Prof.Cavit Orhan Tütengil'in de isim adres ve eve geliş saatlerini bildiren defter yer almadı.

Toplattırılmayan bir takvim kalmıştı, o da oldu

- Toplattırma kararı Nazım Hikmet'in "Bebek" adlı şiiri gerekçe gösterilerek alındı.

ANKARA (ANKA)

Afişlerinde Nazım Hikmet adının yer alması nedeniyle, oyunu durdurulan "Ferhat ile Şirin" balesinden sonra Nazım Hikmet'in çocuklar için yazdığı şiirlerinden oluşan "Nazım 1980" takvimi de Ankara Dokuzuncu Sulh Ceza Mahkemesi'nin kararıyla toplattırıldı.

1979 Çocuk Yılı nedeniyle, ünlü Türk Ozanı Nazım Hikmet'in çocuklar için yazdığı şiirlerinden oluşan "Nazım 1980"takviminin toplattırılması, kararı 9. Sulh Ceza Mahkamesi tarafından, takvimin ilk sayfasında yer alan "Bebek" adlı şiiri gerekçe gösterilerek alındı. Takvimde, Nazım Hikmet'in yanısıra, Türk çocuklarının görüntülerine yer veren çeşitli fotoğraflar da yer alıyor.

Bağımsız Bank İş Sendikası, Şeker Sigorta da toplu sözleşme imzaladı

HABER MERKEZİ

200 işçinin çalıştığı Şeker Sigorta'da, ilk kez toplu iş sözleşmesi imzalandı. Sözleşmeyi Bank-İş Sendikası yaptı. İki yıl için geçerli olan sözleşmeyle, ücret zammı olarak ilk yıl 7000 lira, ikinci yıl da 8000 lira alınacak. Yakacak yardımı da birinci yıl için 7000 lira, ikinci yıl için 8000 lira. Haftalık çalışma süresini 37.5 saate indiren sözleşmeyle işçiler yılda 150 TL. kıdem zammı, günde 35 lira yol parası ve 80 lira yemek parası alacaklar.

AKLA KARA

EMİL GALİP SANDALCI

Vah zavallı kamuoyu!

Kahramanmaraş soykırımının yıldönümünde yapılan protesto eylemlerinin, çıkan olayların tartışması sürüp gidiyor. Gazete manşet ve haberlerinde, köşe yazılarında, TRT ve Haber Ajansları haber bültenlerinde, sıkıyönetim bildirilerinde, çeşitli kuruluş ve örgütlerin sorumlu ve yetkililerinin bildiri, demeç ve açıklamalarında geçtiğimiz pazartesi günkü olaylar türlü biçimde yorumlanıyor.

Bütün bunlar niçin?

Sözümona kamuoyu aydınlanacak.

Eğer toplumun ortak bir aklı olsaydı çoktan keçileri kaçırmıştı!

Öyle ya..Gazeteyi elinize aldınız. Manşete bir göz attınız. Vay canına. Meğerse "Her yerde kızıl terör estirilmiş..." "bir komünist ayaklanmanın provası yapılmış." Radyoda sıkıyönetim bildirilerini dinlediniz: Kendi bölgelerinden söz ederek" bir kısım öğretmenlerin bazı okullarda ders yapmadığı... Bir miktar öğrencinin sınıflara girmediği.. Şurada burada girişilen izinsiz gösterilere derhal müdahale edildiği"ni açıklamaktalar. TV haberlerinde: İstanbul, Ankara, Adana'da olaylar olduğu.. Çok sayıda kişinin göz altına alındığı-fazla uzatmadan-anlatılmakta. Bu arada Milli Eğitim Bakanı'nın demeçleri"...davranışları kutsal öğretmenlik mesleği ile bağdaşmayan bir takım kimselerin Milli Eğitim Bakanlığı topluluğu içinde yer alamayacakları" fetvasında. (Söz aramızda; şu bizim şamar oğlanı sevgili öğretmenlerimizi bir türlü nereye koyacağımızı bilemedik gitti. Kah, her birini bir dinamit fitili gibi görürüz. Kah, boynuna yular geçirip sokaklarda sürürüz. Aklımıza estikçe de sinek gibi öldürürüz.) Öte yandan, köşe yazarları Kahramanmaraşı protesto eyleminin ülkede faşizmi egemen kılmak isteyen gizli-açık tertiplere çanak tutup tutmadığını, zamanlamasının doğru ya da yanlış olup olmadığını vb. yorumlamakta. Öteki tür köşe yazarlarının, fırsat düşmüşken, "Yanıyoruz...vatan-millet elden gidiyor" yollu çığırışmaları ise doğal.

Dahası, iktidarın başı-iki gün bekledikten sonra-pek hedef belirlemeksizin, Ramazan topu benzeri, "Hayinlere duman attıracağız" diye gümbürdemez mi?

Peki ama bu durumda kamuoyu ne yapsın?

Ne yana bakacağını şaşırıp, nasıl şaşılaşmasın?

Bu panayır yeri şamatasında-yerli ya da yersiz zamanlı ya da zamansız-yirmiyi aşkın ilde, öğretmeni, öğrencisi, işçisi, memuru, esnafı ile yer yer 1978 Kahramanmaraş soykırımının protesto edildiğini, binlerce kişinin gözaltına alındığı gerçeğini olduğunca nasıl kavrasın?

Anladık. "Protesto olayı"nı tartışacak, yorumlayacağız.

Ancak? Nereden doğuyor bu birikim?

1978 Aralığında Kahramanmaraş'ta yediden yetmişe doğranan yüzlerce insan-birlik ve beraberliğini, bölünmezliğini özlediğimiz ve savundugumuz şu ülkenin yüzlerce vatandaşı-pırasamıydı?

Bu kanlı pisliğin gerçek düzenleyicileri, kışkırtıcılarından teki suçlu iskemlesine oturtuldu mu? Yaptıklarının hesabı soruldu mu?

Kahramanmaraş kıyımının birinci yıldönümünde "olayın tepkisi"ni neredeyse "olayın kendisi" imişçesine tartışmaktayız. Farkındamıyız?

Bir uygar demokrasi ülkesinde yüzlerce günahsız insan bir çırpıca öldürülür ise o ülke ayağa kalkar. Tüm protesto mekanizması alabildiğine işler. Yan tutulmaz, evenilip gevenilmez, gargaraya getirilmez, vurdum duymazlığa gelinmez yada olup biten, salt sınırlı politik amaçlarla sömürülmez.

Sözün kısası, kamu vicdanını doyurucu bir mekanizma yürür.

Unutmayalım : bu günün önde yaygaracıları, bir yıl öncesinin utançsız suskunlarıdır.

YARADANA SIĞINIP

Yangını nasıl söndürelim?

Can YÜCEL

Siz hiç yangın seyretmediniz mi? Siz de kapılırsınız yangına. Belki de itfaiyenin en büyük ığvası aldatıcılığı. yangını körüklemek Çocukken ben babamın evinde bir orman yangını resmi görmüştüm, hayran kaldıydım.

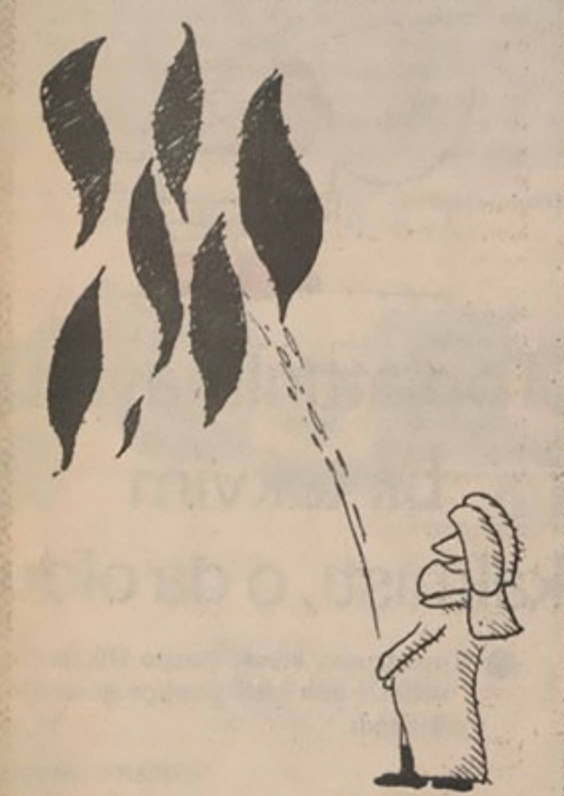
Söndürme işlemi yangını biraz da sevmek. Sen söndüren susun, aynı zamanda benzinsin.

Burdaki dinginlik, yangının coğrafyasını yerine oturtmaktır.

Türkiye yangını nerde?
Ortadoğu?
Sen ve ben?
Aşk nerden? Yangın?
Nereye yangın?
Başlıyan mı? Biten mi?
Söndü mü? Söndüreceğiz.

Yak! Yak!Yak!Yak Yak!

Aptalları söndürerekten, Yak aklın ışığını!

FERZAN GÜREL, MEHMET SEYDA, KEMAL SÜLKER, SUAT TAŞER JÜBİLESİ

Türkiye Yazarlar Sendikası üyelerinden Ferzan Gürel, Mehmet Seyda, Kemal Sülker ve Suat Taşer'in 60.Doğum yıldönümleri nedeniyle Sendikaca bir kutlama töreni düzenlenmiştir. 28 Aralık 1979 cuma (Bugün) 16.00 - 19.00 arasında Sinematek (Sıraselviler Cad. Taksim/İST.) salonunda düzenlenecek toplantının gündemi şöyledir:

1)Açış Konuşması (TYS Genel Başkanı Aziz Nesin)

2)Yıldönümleri kutlanan yazarlarla konuşmalar(Aydın Hatipoğlu)

3)Ferzan Gürel'in sanatçı kişiliği(Sennur Sezer)

4)Öykü ve romanımızda Mehmet Seyda (Celal Özcan)

5)1940 Şiirinde Suat Taşer(Kemal Sülker)

6)İşçi Yazarı olarak Kemal Sülker(Şükran Kurdakul)

GİRİŞ SERBESTTİR.

Türkiye Yazarlar Sendikası

(Demokrat: 40)

FORUM

KÖY-KOOP Genel Başkanı Nedim TARHAN

DGM SORUŞTURMASI

"DGM yasasına karşı çıkacağız"

Demirel hükümetinin DGM'leri yeniden gündeme getirmesi üzerine, bu konuda demokratik kitle örgütlerinin görüşlerini aldık.

Konuya ilişkin olarak yönelttiğimiz soruları yanıtlayan Köy-Koop Genel Başkanı Nedim Tarhan "Ülkede faşist bir yönetimin kurulmak istendiğini" söyledi. Böylesi çağdışı bir uygulamayı hayata geçirmeyi amaç edinen DGM'nin kurulma şansının olmadığını belirten Tarhan, "eğer kurulursa kuruluş amacı doğrultusunda elbette başarıya kavuşacaktır. Yani baskı ve sömürü düzeni daha çok gelişecek, emekçi kitlelere yapılacak baskılar daha artacaktır" dedi.

DGM yasasına tüm ilerici yurtsever kişi ve kuruluşlar gibi karşı koyacaklarını ifade eden Köy-Koop Genel Başkanı Nedim Tarhan Demokrat Gatezesi muhabirinin sorularını şöyle yanıtladı:

DEMOKRAT:

DGM'ler yeniden gündeme geldi. Başbakan Demirel, "DGM'ler ile şiddet olaylarının önleneceği" görüşünü savunuyor ve bu konuda kamuoyu oluşturuyor. DGM'lerin kurulmasının amacı sizce gerçekte neye yöneliktir? DGM'lerin kurulma şansı nedir, kurulursa uygulamadaki başarı oranı ne olur?

NEDİM TARHAN:

"Demirel hükümetinin kurulması ile birlikte DGM"ler yeniden gündeme gelmiş bulunmaktadır. 1976 yılında MC hükümetinin anti-demokratik uygulamalarına karşı emekçi kitleler demokratik yöntemlerle örgütlü şekilde mücadele vermişlerdi. DİSK öncülüğünde demokratik kitle örgütlerinin anayasal temel hak ve özgürlükleri korumak için verdikleri mücadele sonucu başarı şansı azalan Demirel hükümeti, o dönemde kitleleri susturmak için DGM yasasını gündeme getirmişti. Ama o sıralarda DGM girişimi, demokratik örgütlerin birlikte verdikleri demokrasi mücadelesi ve CHP' nin parlamentodaki engellemesi sonucu başarısızlıkla sonuçlanmıştı. Demirel, o dönemde hükümetinin ve kendisinin başarı şansını baskı yasalarının çıkmasında ve DGM'de görüyordu. Anayasa'ca sağlanan özgürlükleri kendi mantığına göre çok lüks buluyor ve şikayet ediyordu. O nedenle DGM'yi gündeme getirmişti.

Demirel şimdi yine başbakan. DGM'ler yine gündemde. MHP ve MSP'nin desteği ile Demirel hükümet olmadan önce ve hükümet olduktan sonra ülkemizde başgösteren şiddet olaylarını kısa sürede önleyeceğini iddia etti ve ediyor. Olaylara neden olarak yine anayasal hak ve özgürlükleri görüyor. Emekçi kitlelerin düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü engellemek, öğrenim özgürlüğünü ve iş güvenliğini yok etmek istemektedir. Bu uygulamadan zarar görenler, artan fiyatlar karşısında sıkıntıları daha çok artanlar, yeter artık deme noktasına geldiler. Çokuluslu sermaye ve onların yerli işbirlikçileri, kapitalist düzeni etkin kılmak, ülkede faşist bir yönetim kurmak istiyorlar. Halkımız, bu amaçla örgütlenme ve hak arama eylemlerini zorunlu görüyor. Böyle olunca da toplumsal sorunun çözümü, emekçi kitlelerin sindirilmesinde görülüyor, Demirel hükümeti ve yandaşlarınca. İşte bu nedenle DGM'ler gündeme getiriliyor. Demirel şiddet olaylarını DGM ile önleyeceğini sanıyor. Şiddet olaylarının yıllardır izlenen yanlış politikadan kaynaklandığını, sistemden kaynaklandığını kabul etmek istemiyor. Oysa bugünkü olayları çözümlemenin temel koşulu sistemin değişmesine yönelik önlemlerin alınmasıdır. Bu önlemleri almadan sonuca ulaşılamaz. Eğer baskı ve terör ile şiddet olayları önlenseydi son iki yıldır sıkıyönetim uygulanan illerdeki olaylarda az da olsa bir gerileme görülürdü. Ama görülmedi. Bu nedenle daha sıkı yasaların çıkması, anarşinin uzun ve büyük boyutlara ulaşmasına da birlikte getirecektir. DGM'nin gerçek amacı çok uluslu sermaye ve onların yerli işbirlikçisi tekelci sermayenin çıkarlarını korumak, sömürü ve baskı düzenini daha da geliştirmek. Yoksul halkı daha yoksullaştırmak ve bu amaçla emekçi kitlelerin anayasal hak ve özgürlüklerini kısıtlayarak hatta ortadan kaldırarak anti-demokratik bir düzen oluşmasına katkıda bulunmaktır.

Böylesine çağdışı bir uygulamayı hayata geçirmeyi amaç edinen DGM'nin kurulma şansının var olduğu kanısında değilim. Böyle siyasal iktidarlarca hakimleri atanan, bağımlı ve taraflı yargı organının oluşmasına dün olduğu gibi bugün de halkımız izin vermeyecektir. Kaldı ki geçmiş dönemlerde DGM'ye karşı çıkan ve bu konuda halkla bütünleşen CHP' nin de DGM'ye karşı çıkacağı kanısındayım. Halkımız bugün daha da bilinçli ve örgütlü durumdadır. CHP 1976'ya göre sayısal yönden daha da güçlüdür. Bu nedenle DGM'lerin kurulmasına olanak tanıyıcı yasanın meclislerden geçeceği kanısında değilim. Eğer DGM kurulursa, kuruluş amacı doğrultusunda elbette başarıya kavuşacaktır. Yani baskı ve sömürü düzeni daha çok gelişecek, emekçi kitlelere yapılan baskılar daha da artaçak ve anti-demokratik bir yönetim oluşturulacaktır. Bu nedenle DGM'nin şiddet olaylarını engellemede değil de, geliştirmede başarılı olacağı bir gerçektir."

DEMOKRAT:

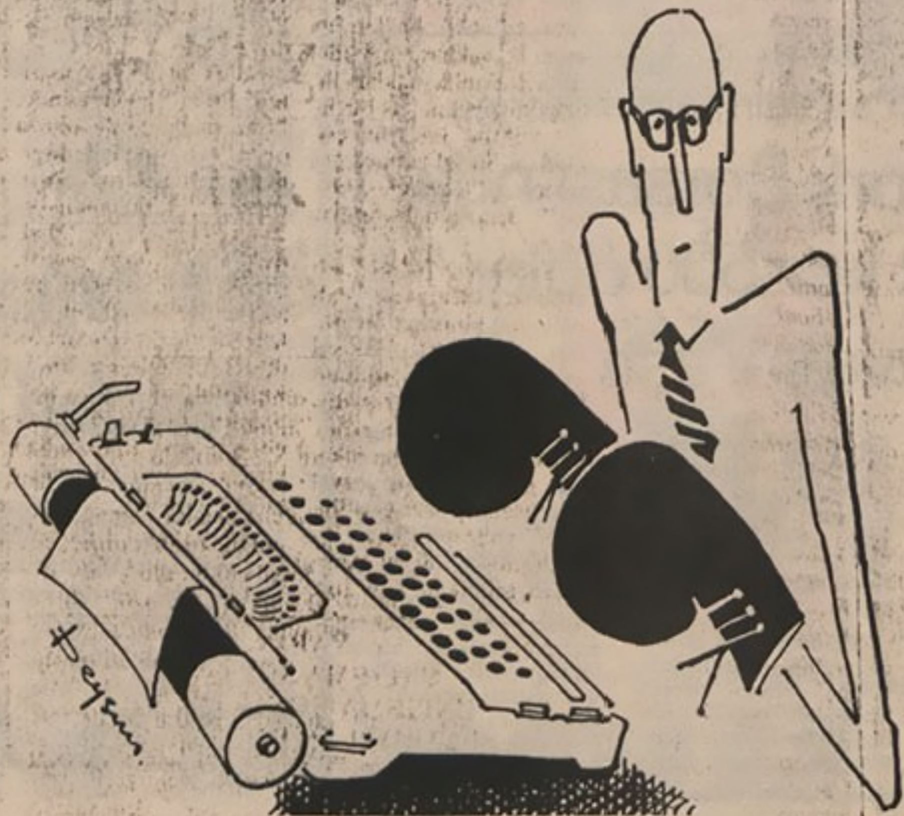
DGM yasası karşısındaki tavrınız ne olacaktır? Destekliyorsanız nasıl bir destek, karşı çıkıyorsanız nasıl bir karşı çıkış biçimi düşünüyorsunuz?

Doğal hakim ilkesinin olmadığı böyle mahkemeler hangi yönetimin mahkemeleridir?

NEDİM TARHAN:

"DGM yasasına tüm ilerici yurtsever kişi ve kuruluşlar gibi karşı olacağız. Kırsal alandaki demokratik örgütlenme hareketinin de alınacak önlemlerle engelleneceği kanısındayım. Kırsal alandaki sömürünün daha da artacağına inanıyoruz. Ortaklarını sömürü ve baskı düzenine karşı koruyucu girişimlerde bulunmayı görev bilen örgütümüz Köy-Koop, DGM gibi anti-demokratik bir girişime kesinlikle karşı çıkacaktır. Bütünlüğümüzü koruyup, geliştirmek ve canlı tutmak, demokratik örgütlerle eylem ve güç birliği yapmak, kamuoyu oluşturmak için basın ve yayın organları kanalıyla halkla etkileşim sağlamak, parlamenter gücü artırmak için uğraş vermek gibi demokratik yöntemlerle karşı çıkacağız.

Doğal hakim ilkesinin olmadığı bu tür mahkemeler anti-demokratik ve halkın söz sahibi olmadığı yönetimlerin mahkemeleridir. Ayrıca biz bu mahkemeleri hukukun genel kurallarına tümüyle aykırı buluyoruz."

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

28 ARALIK

1966 NUHUN ANKARA MAKARNASINDA GREV

Nuh'un Ankara makarnası fabrikasında Toprak mahsulleri, Gıda, İçki ve Tütün Sanayi İşçileri Sendikasına bağlı 200 işçi toplu sözleşmeden doğan anlaşmazlık sonucu greve başladı. Bunun üzerine işveren fabrikayı kapattığını bildirdi.

1969- MEMURLAR: "GREVLİ TOPLU SÖZLEŞMELİ SENDİKA HAKKI"

Türkiye Personel Sendikası Konfederasyonuna bağlı 11 kamu personel sendikası, "Personel Reformu ve grev hakkının verilmesi" konusunda İstanbul Hürriyet meydanında bir yürüyüş düzenlediler. Mitingte "Grev Memura Çok Görülemez", "Yalnız Halkın Hizmetinde Çalışmak İstiyoruz", "Personel Reformu İstiyoruz" yazılı pankartlar yer alıyordu.

Böylece öğrencilerden, işçilerden, köylülerden, küçük üreticilerden sonra kamu görevlileri kesimi de giderek hareketleniyor, toplumsal mücadeledeki yerlerini alıyorlardı.

Öğretmen boykotundan sonra, geniş memur kitlesini ilgilendiren Personel Yasası meclislerde tartışılırken, değişik memur kesimleri ardarda toplantı, miting ve yürüyüşler yapmaya başladı.

1970- DEV—GENÇ BAŞKANI GÖZALTINDA

Fen Fakültesi önünde öldürülen Eğitim Fakültesi öğrencisi Nail Karaçam için Eğitim Fakültesinde bir anma toplantısı düzenlendi. Öğrenciler "bir haftalık yas" kararı aldılar. Daha sonra DEV—GENÇ üyesi 100 öğrenci ile polis arasında, Cemal Gürsel alanında çatışma çıktı. Polis, içlerinde DEV—GENÇ Genel Başkanı Ertuğrul Kürkçü'nün de bulunduğu 12 öğrenciyi göz altına aldı.

1970-HACETTEPE'DE SÜRESİZ BOYKOT

Devrimci bir öğrencinin çeşitli iddialarla polisçe gözaltına alınması üzerine bir forum düzenleyen Hacettepe öğrencileri süresiz boykot kararı aldılar.

1970-İSTANBUL ÜNİVERSİTESİNDE BOMBA PATLADI

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinin 8 numaralı "Abdülhak Hamit Anfisi"nde tahrip gücü yüksek bir bomba patladı. Öğrenciler Üniversitenin kapatılmasını sağlamak için dışardan gelen bir sabotaj ile karşı karşıya olduklarını açıklarken, DEV—GENÇ İstanbul Bölge Yürütme Kurulundan Ömer Güven, "faşistlerin okulları kapattırmak için çaba harcadıklarını" söyledi.

1975-İŞÇİLER MEMURLAŞTIRILMAYA KARŞI DİRENİYOR

MC Hükümetinin işçi statüsündeki 400 bin kamu personelini memur statüsüne geçirme kararını protesto etmek üzere SSK büro ve hastanelerinde DİSK'e bağlı Sosyal-İş ve Has-İş sendikalarına üye işçiler direnişe başladı.

TARSUS'TA 1650 İŞÇİ DİRENİŞE GEÇTİ

Tarsus Çukurova İplik ve Bez Fabrikasında çalışan TEKSİF üyesi 1650 işçi, toplu sözleşme hükümlerine rağmen, işverenin 22 Aralık'ta ödemesi gereken 1,5 milyon tutarındaki avansı ödememesi üzerine direnişe geçtiler.

1976-OKULLAR FAŞİSTLERE TERKEDİLMEDİ.

Faşistlerin İstanbul Üniversitesi Merkez Binasındaki saldırıları sürüyor. Faşistlerin Merkez Binayı, Hukuk, Fen ve Edebiyat Fakültelerini işgal etmeleri üzerine Edebiyat Fakültesi 31 Aralığa, Fen Fakültesi 4 Ocağa kadar kapatıldı. İYÖD başkanı aynı gün basına yaptığı açıklamada faşist işgali kınadı ve hukuk Fakültesi Dekanını "Okulda faşistlerin kökleşmesine yarayacak her türlü işlemi yapmak"la suçladı. Devrimci Hukukçular Derneği ise, faşistlerin saldırıları karşısında okulların kapatılmasına karşı çıktı ve bunun faşistlerin işine yaradığını söyleyerek, "Öğrenim özgürlüğü ve can güvenliğini yoketmek için polis desteğindeki bir avuç faşistin öğrencilere yöneltikleri saldırılara karşı kararlı mücadele vereceklerini" açıkladı.

İstanbul'da Şişli Siyasal Bilimler Yüksek Okulu, Galatasaray işletmecilik yüksek okulu ve Vefa Lisesi öğrencileri akademik demokratik taleple boykotlara başladılar. Ankara'da Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulunda faşistler öğrencilere saldırdı. Devrimciler saldırıyı püskürttü, polis ise saldırganlara müdahale etmeyip saldırıya uğrayan öğrencileri dağıttı.

Faşistlerin saldırıları ve devrimci ilerici öğrencilerin direnişleri nedeniyle okullardaki çatışmalar tüm yurda hızla yayılmaya başladı. Adana Mühendislik Yüksek Okulunda, Manisa Önlisans Okulunda, Eskişehir İktisadi Ticari İlimler Akademisinde Konya Gazi Lisesinde faşistlerin saldırıları cevapsız kalmadı.

ODTÜ DİRENİYOR

ODTÜ Rektörü Prof. Dr. Ilgaz Alyanak'ın MC hükümetince atanan Mütevelli heyeti tarafından görevden alınmasını öğrenciler, öğretim üyeleri, memurlar ve işçiler protesto ettiler. ODTÜ, Alyanak'ın görevden alınmasıyla başlayan faşistleştirme sürecine karşı direnmeyi örgütledi ve bir grup öğrenci Kızılay'da protesto gösterisi yaparak Mütevelli heyetinin istifasını istedi.

ODTÜ Öğretim Üyeleri Derneği adına bir açıklama yapan Rona Aybay ise, Alyanak'ın görevden alınmasına ilişkin olarak "üniversitemize sahip çıkmaya ve böyle bir Mütevelli Heyetinin getireceği rektörle işbirliği yapmamaya kararlıyız" dedi.

RIFAT SEZGİN (1978)

Devrimci Yol taraftarı. Rıfat Sezgin, öğretmenlik yaptığı Urfa'nın Siverek ilçesinde faşist katiller tarafından öldürüldü. Rıfat Sezgin için memleketi olan Tonya'da büyük bir cenaze töreni düzenlendi.

●●●

SÜREYYA ALTINEMİNSOY (1978)

Faşistlerle ilgili bir soruşturmayı sürdürürken, Tarsus Cumhuriyet Savcı yardımcısı Süreyya Altıneminsoy tabanca ile evinin kapısında öldürüldü.

Halkın Gazetesi Demokrat OKURLARINDAN MEKTUPLAR

İstanbul İTİA'yı kim yaktı ?

Hepimizin gazetesi Demokrat'ın başarılı olacağı inancında olduğumuzu belirterek mektubumuza başlıyoruz.

Sultanahmet'teki İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nin maceraları sanırım hepinizin ilgisini çekecek niteliktedir.

Hatırlanacağı gibi Akademi binası ahşap ve "tarihi yapı" niteliğindeydi. 1977'lerde faşist işgalin iyice kırılmaya başladığı bir dönemde Akademi'de büyük bir yangın "çıktı". Ve ertesi sabah okula gittiğimizde okulun sadece iskeletiyle karşılaştık. "Kimler" tarafından yakıldığı halen soruşturma konusudur Ama ülkemizde "Okul yakma hastalığına" yakalananların kimler olduğunu halkımız gayet iyi bilmektedir. Beş aylık bir aradan sonra okul binası Dolapdere'ye taşındı. Beş ay sonra Bahçelievler'de 11.5 milyon liraya kiralanan eski Kültür Lisesi binasında bir öğrenim dönemi okuduktan sonra, bu yıl da Aksaray İİTİA'nın binasına taşındığımız söylendi. Dört yılda dört değişik yer... Okul idaresi bizleri çok seviyor anlaşılan.

Bütün bu yer sorunu yetmiyormuş gibi bir de son sınıftakı bölüm seçme hakkı elimizden alındı ve zorunlu olarak muhasebe bölümünü seçmemiz gerektiği söylendi. Biz bu kadar yakın ilgi karşısında ne yapacağımızı şaşırdık. Sütunlarınızdan bu akademik sorunumuzu yansıttıktan sonra bizle böylesine yakından ilgilenenlere candan "teşekkür" etmek istiyoruz.

Demokrat'a sonsuz başarılar bize de sonsuz sabırlar dileğiyle.

İİTİA –Ticari Bilimler Fakültesi Öğrencileri adına O.D.

EKONOMİ DÜNYASI

Koç ve Yaşar Holding, turizm konusunda işbirliği yapacak

Koç Holding ile Yaşar Holding turizm konusunda yatırımlarını bir araya getirerek, ortak davranmaya karar verdiler. Koç Holding'e bağlı Divan Oteli ve Antalya'daki Talya Oteli ile Yaşar Holding'in Çeşme'deki Altınyunus tesisleri aynı çatı altında birleştirilerek Turkuaz Oteller Grubu'nun oluşturulduğu bildirildi.

Öte yandan Koç Grubu'na bağlı bir seyahat şirketi Setur ile Yaşar Holding'in seyahat şirketi Bintur'un da ortaklaşa hareket edeceği açıklandı.

1980 turizm mevsiminde Turkuaz Oteller grubu ile Turkuaz Turlar olarak adlandırılan iki holding Türkiye'nin en önemli turizm yöresini dış turizme açacaklar.

Bilsay Kuruç: 1980 yılı program değişikliği yasal değildir

HABER MERKEZİ

Devlet Planlama Teşkilatı eski Müsteşarı Bilsay 1980 yılı programı 'ndan yapılan değişikliklerin yasal olmadığını belirtti.

Meclis kararları ile oluşan Beş yıllık kalkınma plan'larının yıllık hükümetler tarafından "keyfi olarak" değiştirilmesiyle, devlet yönetiminde "çok sakıncalı bir çığırın" açıldığını vurgulayan Kuruç şu açıklamayı yapmıştır:

"Hükümetlerin siyasal nedenlerle, bu tür değişiklikleri yapmak istedi - leri görülmektedir. Siyasal tercihleri ne olursa olsun hükümetlerin belirli yasal koşullara uymaları gerekmektedir. Kalkınma planının kestirme yoldan değiştirilmesi demek olan usulsüzlük önlenemezse, Anayasanın planlı kalkınma ilkesi kamu iradesinin denetimi dışına çıkarılmış ve temelinden sakatlanmış olacaktır.

KİT ürünleri zam için sırada bekliyor

1980'de petrol için 3,8 milyar dolar ödeyeceğiz

Hükümetin önündeki dört ekonomik sorun: Petrol, zamlar, devalüasyon ve dış ekonomik ilişkiler

Ham petrol fiyatlarının artması sonucu, petrol ürünlerine zam yapılması kaçınılmaz olacak

EKONOMİ SERVİSİ (THA)

Maliye Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı yetkilileri hükümetin önünde dört ekonomik sorun olduğunu belirtiyorlar. Petrol, zamlar, devalüasyon ve dış ekonomik ilişkilerden oluşan bu sorunlar için etkin önlemler alınması gerektiği vurgulanıyor.

Maliye Bakanlığı ve DPT çevreleri Türkiye'nin bu yıl yaklaşık 17.4 milyon ton ham petrol fuel-oil, motorin ve sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) ithal edileceği, bunun tutarının ise 3, 8 milyar dolar olduğuna işaret edildi. Yetkililer uluslararası piyasada motorinin 370, fuel-oil'in 180 dolardan işlem gördüğünü buna göre 1980 yılında 720 milyon dolar fuel-oil, 888 milyon dolarında motorin için gerektiğini bildirdiler.

Maliye Bakanlığı uzmanları KİT'lere işçi alımının durdurulması, DDY, PTT, Denizcilik Bankası, THY, demir-çelik, gübre, şeker, petrokimya, TEK ürün ve hizmetlerinden başlanmak üzere tüm KİT ürün ve hizmetlerine zam yapılmasının zorunlu olduğunu açıkladılar.

TPAO, TUZ GÖLÜ ÇEVRESİNDE BULDUĞU PETROLÜ ÇIKARAMIYOR.

Kısa adı TPAO olan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın Tuz Gölü çevresinde ham petrol bulduğu, ancak bulunan ham petrolün asfalt niteliğinin yüksekliği sonucu akışkan olmaması nedeniyle çıkarılamadığı öğrenildi.

Yetkililerden alınan bilgilere göre, Batı Raman sahasında da 2 milyar varillik (yaklaşık 300 milyon ton) rezervin varlığının kanıtlanmasına karşın, bu sahadaki ham petrolün de akışkan olmaması nedeniyle yeterince kullanılamıyor.

Yıllık ham petrol gereksinimi 115 milyon varil dolayında olan Türkiye'ye 20 yıl süreyle yetecek büyüklükteki Batı Raman sahasında halen gerçekleştirilebilen üretim yılda 5 milyon varil dolayındadır.

Hayvansal ürünlere taban fiyatı isteniyor

Diyarbakır Bölgesi Veteriner Hekimleri Odası Yönetim Kurulu yayınladığı raporlarla, ülkede hayvancılık ve hayvansal üretimin arttırılabilmesi için, hayvan üretiminin taban fiyatlarla desteklenmesi gerektiğini savundu.

Meraların ekilebilir arazi durumuna getirilmesi, buna karşılık kaba ve konsantre yem üretiminin artırılmadığı belirtilen raporda, 1978 yılında 5 milyon ton dolayında olan yem açığının, 1979 yılında 8 milyon ton dolayında yükseldiği ileri sürüldü.

Diyarbakır Bölgesi Veteriner Hekimleri Odası'nın raporunda hayvancılıkla ilgili hizmetlerin planlı, programlı bir biçimde yürütülmesi için hayvancılık bakanlığının kurulması gerektiği vurgulanarak ayrıca şu görüşlere yer verildi:

"Bölgemizde hayvan potonsiyelinin önemli bir kısmına sahip göçerlerin değil meraları, kendilerinin bile barınacakları bir yerleri yoktur. Bu gerçek yıllardan beri bilindiği halde buna karşı önlem alınmamıştır.

Mazot deresi yatağında kuruyan petrol tabakası ateşlenince yanıyor.

Deredeki sıvıyı yakıt olarak kullanıyorlar

Van'ın Muradiye ilçesine bağlı Uluşar köyü yakınlarındaki mazot deresi olarak adlandırılan deredeki sıvı, köylüler tarafından yakıt olarak kullanılıyor.

Uluşar köylüleri, mazot deresinde 1941 yılına kadar bir Alman mühendisi tarafından petrol çıkarıldığını bildirdiler.

Mazot deresinde zaman zaman patlama seslerinin duyulduğunu belirten köylüler, bölgede araştırma yapılması için Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, TBMM Başkanlığı'na zaman zaman başvuruda bulunduklarını, ancak bir sonuç alamadıklarını söylediler.

Yatırımlar zamanında yapılamadığı için

Türkiye'nin enerji açığı sürekli olarak büyüyecek

Türkiye Elektrik Kurumu (TEK), Devlet Su İşleri (DSİ), Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) ve Türkiye Kömür İşletmeleri (TKİ)'ne ait yatırımlar için bugüne kadar yapılan harcamaların öngörülen tutarın altında olması ve zamanında yapılamaması nedeniyle, Türkiye'nin enerji açığı büyüyecek, 1983-1984 yıllarında tamamlanması öngörülmüş olan yatırımlar zamanında bitirilemiyecek.

TEK'in, en geç 1984 yılında bitmesi planlanan 172 milyar liralık 20 santral projesi için bugüne kadar öngörülen toplam harcamanın ancak % 15'inin yapılabildiği öne sürülmekte. 86 milyar tutarında harcama yapabilen TEK yatırımlarının aksamasını yetkililer, dış finansman gerekliliğine, iç finansmanın yeterli düzeyde sağlanamamasına, kredilerin işlerlik kazanması için gerekli ön ödemelerin yapılamamasına bağlamaktalar.

Toplam 103 milyar liralık 12 baraj ve hidroelektrik santrali projesini üstlenen DSİ'nin ise ancak 12.8 milyar liralık yatırımda bulunarak, hedeflerinin % 12.4'ünü gerçekleştirdiği bildiriliyor.

Diğer yandan TPAO'ca yürütülen 4 rafineri projesi için planlanan 24 milyar liralık harcamanın %16'sı gerçekleştirilebilirken bugüne kadar 7 milyar liralık harcamada bulunulduğu belirtiliyor.

TKİ'nin ise en geç 1982 yılına kadar bitmesi düşünülen toplam 23 milyar liralık yatırım harcamalarının % 17'sini oluşturan 4 milyarlık bölümü gerçekleşti. Linyit yataklarının işletme hakkının devletçe geri alınmasına ilişkin yasanın uygulanmasındaki gecikmelerin de doğrudan doğruya enerji açığını artıracağı öne sürülüyor.

GÖSTERGE

ZAMLAR VE DEMİREL

Arslan Baser KAFAOĞLU

Demirel iktidara gelince zamlara başladı ve bu zamlar sürüyor. Demirel daha bir ay önce "CHP demek zam demektir; yokluk demektir; kuyruk demektir; kan ve zulüm demektir" tümcesini diline pelesenk etmişti. Şimdiden zamma başladı Demirel başbakan olarak. Zulüm dersen cezaevlerinde dayak yiyen avukatlara, sürülen öğretmenlere, Toplu Sözleşmeleri battal edilip sokağa bırakılmak istenen işçilere bakın. Hastahanelerde yol verilen sağlık işçilerine kulak verin. Kan derseniz her yerde, yurt düzeyinde... Yokluk derseniz kahve, ampul, yağ, teneke, çay, mazot, gaz, fuel-oil gine yok. Kalorifer yakıtını gazete olarak altı gündür arıyoruz. Gaz sobası yakanlar eskimo gibi giyinir durumdalar, gaz bulamadıklarından.

Evet "CHP demek zam demek; yokluk ve kuyruk; ateş ve kan; zulüm" demektir ama AP iktidarı da, aynı şeyler demektir. Kapitalsiz kapitalistlerle ve kapitalist düzen içinde Türkiye gibi ülkelerde egemen olmak isteyen her iktidarın eşiti "kan, zulüm, yokluk, zam ve kuyruk"tur.

Demirel'in yaptığı zamları, savunmak için ileri sürdüğü gerekçeler de acayip. Tıpkı kendinden önce zamları yapan Ecevit Hükümetinin sözcüleri gibi. Oysa zammın savunması olamaz. Burjuva ekonomisine inananlar, bunu öğrenip öğretenler zamları ikiye ayırırlar: Gerekli zamlar, gereksiz zamlar. Bunların ekonomi fetvalarına dayanan Demirel ve Ecevit gibi ciddiyetsiz politikacılar, "ciddiyet" perdesi altında zamları savunurlar. Neymiş? "Fiyat düşük tutulursa yağ bulunmazmış!" "Zam yapılınca yağ bulunacakmış." Sanki yağın ortadan kalkışına neden olan politikaları yıllar yılı uygulayan Demirel ve Ecevit değil miymiş?. Çimento, zaten karaborsada zam yapılan fiyata satılıyormuş. Sanki karaborsaya ve pahalı çimento fiyatına neden olan politikaları yıllar yılı uygulayan burjuva partileri ve onların en yetenekli (!) temsilcileri Demirel-Ecevit değildir. Zamlar yapıldı hani yağ, nerde çimento?

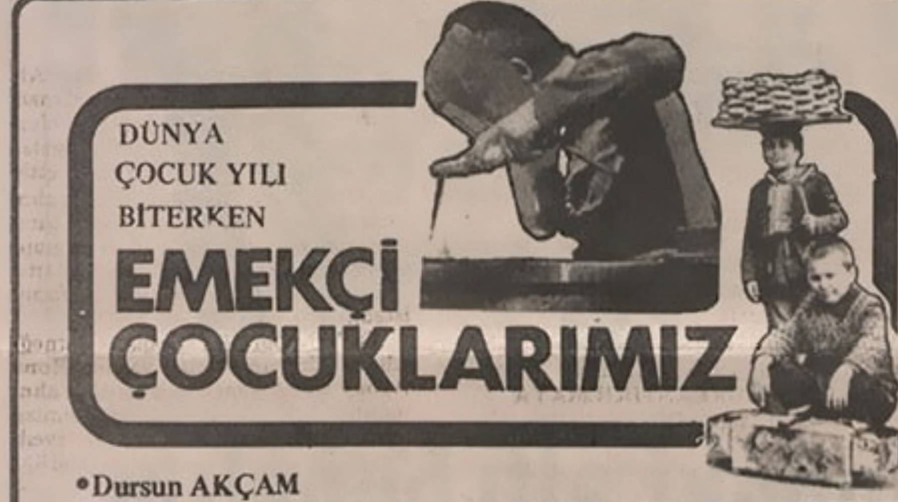
Bunlar öyle politikacılar ki, herşeyi pahalılaştırırlar, sonra pahalılaşan şeyler arasında biraz ucuzca kalana zam yaparken "ciddiyet" denilen asık yüzlü gerekçeyi ileri sürerler. Oysa her zam genel fiyat düzeyini yükseltir ve bu yükseklik yanında bazı fiyatlar düşük kalır. O zaman o mallara zam yapmak gerekir. Bu yeni zamlar genel fiyat düzeyini gine yükseltir ve gine "ciddiyet" perdesi arkasında yeni bazı mal ve hizmetlere zam gelecek, bu böylece süre gidecektir.

Pahalılığı çözümlemenin yolu, üretimi artırmaktır. Biz sosyalizm gelmeden Türkiye'de üretimin artacağına, pahalılığın önleneceğine inanmayız. Halk yararına ve düzenlenmesinde alabildiğine demokratik, uygulamasında disiplinci, üretimi zorunlu mal üretimi dallarında (temel besin ürünleri, çimento, demir, kereste, kağıt, alüminyum ve elektrik) artırmadan ve bu arttırış için halkın parasına tuzak lüks mal üretimine son vermeden pahalılık, tırmanan enflasyon durdurulamaz.

Demirel Hükümeti şimdiden çekileceği siperleri hazırlamıştır. Katsayıyı 16'dan 22'ye çıkartıyor, kendinden önceki siyasal partinin verdiği ödünden geri kalmamak için, hayat pahalılığı artışının yüzde 35'i bulacağını (yani yarıya indirileceğini) yani Ecevit Hükümetinin % 70'lik enflasyonunun gerisinde kalacağını söylüyor. Oysa 6 basamaklık artışıyla elde edilen gelir böylece yüzde 35 enflasyonla elden uçup gidiyor. Ve Demirel savunma yaparken bunu da itiraf zorunda, kalıyor. Çekildiği siperler aklı başında yurtdaşın eleştiri mermilerinden kendisini kurtaramaz.

Demirel'in ikinci siperi ise zaten piyasada çimentonun ve yağın bulunmadığı savına dayanır. Doğrudur çimentoda karaborsa vardır ama Türkiye çimento dış satımı yapan ülkedir. Üretim yetmezse karaborsa olur onu anlarız. Ama üretim yeterliyken karaborsa olursa burada işin içinde iş var demektir. En azından dağıtım beceriksizliği vardır. Bunu düzelteceğine zam yapan bir iktidar, hem kel hem fodul demektir. Yağ olayında ise durum tam bunun karşıtıdır. Ticaret Bakanı'nın söylediği gibi yağ üretimi Türkiye'ye yeterli değil. Bir de yağ fiyatlarını yağ fabrikatörlerimiz beğenmiyor. Birincisini yani dışardan yağ alımını Ecevit Hükümeti sağlamıştır bir ölçüde. Yağ gine bollaşmamıştır. İkincisine yağcılarımızın stok ham maddelerini kullanmayıp beklettiklerine gelince bu suçlamayı (!) doğrusu Demirel'in ağzına yakıştıramadık. İnsan velinimetini (!) özel sektörü böyle suçlar mı?

Bizim tatlı su bilginlerimize bakılırsa, ucuzluk ve üretim artışı için birçok zam daha gerekir. Bu öneri "şu odayı soğutmak için soba yakmalı" demeye benzer. Zam yaparak ucuzluk getirilemez. Tek ucuzluk yolu ciddi planlamadan geçer.

• Dursun AKÇAM

-3- Dik dik baktı ustaya, diline gelenleri yuttu

Kapısı açık bir atelyeden iki çocuk utangaç tavırla önüme geçtiler:

"Dayı bizim resmimizi çeker misin?.. Orada arkadaşları çektin, bizi çekemedin. Biz arkadaydık, yol bulup geçemedik!.."

"Patron kızmaz mı?.."

"Hatıra dayı... Memlekete yollayacağız. Patron yok, usta var. Birşey demez..."

Çocukların isteklerini atelyede, işbaşında yerine getirmeye çalıştım. Yaşlı usta pek hoşnut görünmüyordu. Dereden tepeden su getirdikten sonra az buçuk yumuşadı. Eli kolu işliyordu. Çok laftan usanmış bir tavrı vardı. Ağzından diş sökercesine birkaç sözcük koparabildim:

"Haftalığım 1200 lira. Yatak odası takımı yaparım, karyola, üçlü, dörtlü gardurop, tuvalet masası, komidin, vs. Duruma göre bir takımı 50 bin, 60 bine satarız. Atelyede yalnız ben çalışırım, takımları ben yaparım. Yardımcılarım bu iki çocuk!.."

Çocuklar atelyenin ağacı, aracı içinde pek cüce kalmışlardı. Birşeyler sorayım dedim. Ustanın gözüne bakıyorlardı, konuşmuyorlardı. Ustadan iki dakikalığına izin istedim. "Fazla uzatma, işleri var!" dedi.

Ayaküstü ben soracaktım, çocuklar ne anlatacaklardı, hem de ustanın denetiminde:

"Senin adın Hacı mıydı?.." diyerek söze girdim birisi ile.

"Evet!"

"Soyadın?"

"Bulaşık."

Hacı Bulaşık ağzından çıkan her sözden sonra ustasının gözüne bakıyordu. Çekine çekine sürdürdü:

"Yaşım, 13. Yozgat'ın köylerindenim. Lalahan'da otururuz. Babam bir çiftlikte işçi. Beş can var evimizde benden ayrı. Öteki kardeşlerim küçük. Anam çalışmaz...

"Lalahan'dan gelir giderim. Saat beşte yola düşerim. Saat sekizde işbaşı yaparım. Haftalığım 150 lira. Öğleleri burada birşeyler yerim. Akşam anam çorba ne yapar, çay içeriz...

Ustaya, patrona çay taşımak da çırakların görevi.

Erzurum–Karayazı köylüğünden Nihat, yük bekliyor. Babası haber salmış köyden "Eğer bana para yollamazsan, gelir döverim seni!" demiş.

> **• "...Evde de döverler beni. Niye mi?..Sen aldığın parayı tek başına yiyiyorsun, eve hiç vermiyorsun diyorlar! Yahu ben 150 liranın neresini vereyim!.."**

"Her iş yaparım. Rende yaparım, masif yaparım, ustaya istediği araçları veririm...

"Babam okutsaydı okumak istemez miydim? Okusaydım öğretmen olmak isterdim. Şimdi marangoz olacağım..."

Öteki arkadaşının kolundan çekti:

"Gel biraz da sen konuş lan!" dedi.

O da isteksizdi:

"Adım Hanefi Kadın. Yaşım 12. Sungurlu'nun köylerinden... Beş kardeşim var. Babam anam köyde. Haftalığım 150 lira. Kendi paramla geçinirim.

"Usta beni dövmez. Ben iş yapmazsam, dövmek hakkı!.."

Bitişik atelyeden bir çırak daldı içeri. Arkadaşlarının konuşmaları doyurmadı onu:

"Bunlar korkak dayı, bunların ağzı kilitli. Hep yalan söylüyorlar. Çırakların derdi çok, ezeni, buyuranı çok... Az olan mı?.. Çırakların haftalığı!.. 150 lira, 200 lira bir hafta karın doyurur mu? Sen söyle ha, doyurur mu?.. Ya dolmuş parası, ya üst baş, ya ev kirası?.. İşte bunları yaz. Ustalar bizi dövüyorlar, küfür yapıyorlar, yaz işte bunları!.. Köle diye yaz!.."

"Ustalar niçin döverler sizi?.."

"Oho!.. Bahane mi yok! İşine kızar, patrona kızar, karısına kızar, gelir bizi fırçalar!.. Elbet bir sebep uydurur. Ağır davranıyorsun der, sigaraya yollar, niye geç geldin der, yaptığın iş olmamış der, ters kesmişsin, yanlış yontmuşsun, tutkalı tutturamamışsın der, der oğlu der... Sonra da pataklar!.."

Usta ters ters baktı çırağa. Bu kez konuyu değiştirdi:

"Evde de döverler beni. Niye mi?.." Gülümsedi, "Sen aldığın parayı tek başına yiyorsun, eve hiç vermiyorsun diyorlar! Yahu ben 150 liranın nesini vereyim!.. Adımı mı sordun?.. Eşref Kudret... Yaptığım iş çok çeşitli, söyledim işte. Bizim atelyede yalnız koltuk iskeleti yapılır. İskeletlerin yapılması, taşınması, arabaya yüklenmesi de benim işim..."

Ustanın sabrı tükenmişti:

"Fazla dır dır etme, yürü işinin başına!.. Bir de şikayet edersin!.."

Ekrem kırt kesti. Dik dik baktı ustaya. Doldu boşandı. Diline gelenleri yuttu. Kapıya yöneldi. Eşikten başını geri çevirdi:

"Sen kendi çıraklarına karış, anladın mı?" diyebildi.

Ustanın çırakları işlerine koyulmuşlardı dört elle. Orta yerde yalnız kaldım:

"Haydi eyvallah!" dedim.

Çocukların bilinçli ve sistemli sömürüldüğü bir alandır sanayi kesimi. İşverenler buna bir de yasal kılıf bulmuşlar, "çırak!" 2089 sayılı Çırak Kalfa ve Ustalık Yasası var, 1977'lerde çıkarılan. Ancak bu yasa uygulanmaz. Uygulanması için zorlayıcı hüküm yok, tersine bağlayıcı olanı var... Bu nedenle çalışma koşullarının ve özlük haklarının çıraklık hakları, diyebiliriz ki insanlık hakları ile uzaktan, yakından bir ilgisi yoktur. Eğer bu çocuklara bir ad vermek gerekirse, "Emekçi köleler!" demek daha doğru olur...

Patronlar, "Çırak" adı altında, tutunacak dalı olmayan kimsesiz çocukları, işçilerin, yoksul köylülerin çocuklarını insafsızca sömürmektedirler. Doğrudan üretime katılan ve artı-değer yaratan bu çocuklar, sosyal güvencenin her çeşidinden yoksundurlar. Ne sözleşmeleri var, ne sigortaları, sendikaları, ne grev hakları... Köleci toplumun yasaları geçerlidir çıraklar için. Patron nerede bulabilir böylesine ucuz işgücünü, korkusuz, belasız işçi potansiyelini?.. Ergin işçi yerine de bu nedenle çocuk işçi çalıştırmayı yeğ tutarlar. Bu işin önemli bir yanı daha var patronlar açısından, işsizlik artar, işçi ücretleri düşer. Bir taşla bir kaç kuş birden!..

Ankara'da çocukların yoğun olarak çalıştırıldıkları üç ayrı alan var, Basın Sanayi, Sanayi Çarşısı (Yeni Sanayi, Ata Sanayi, Büyük Sanayi, Demir Sanayi), Siteler (Marangozlar Sitesi, Mermerciler Sitesi, Keresteciler Sitesi). Hemen her işyerinde, işkolunda çocuk var. Arılar gibi çalışırlar, irili ufaklı yağlı paçavralar içinde. "Mürettiphanelerde" dizgi baskı ünitelerinde "Mücellithanelerin" bıçakları altında, getir-götür işlerinin her çeşidinde çocuk!.. Hurufat döküm işleminde kazanların başında kurşun eritenler de çocuklar. Zehirlenenler, elini, kolunu, çarka, bıçağa kaptıranlar da onlar... Kaportacılarda Oto Tamir, Oto Elektrik, Lastik, Döküm, Torna, Polyester Cila, Madeni Eşya, vb. işkolları çocuksuz yürütülemez..

Bu konuda yaptığımız araştırmalardan, Çalışma Bakanlığı İş Müfettişlerinin, İşçi Sağlığı Genel Müdürlüğünün konuya ilişkin incelemelerinden çıkardığımız sonuçlara göre, söz konusu işyerlerinde çalışan çırakların yüzde 38.56'sını 8-15 yaş arasındaki çocuklar oluşturmaktadır. Ve bunların yüzde yüzü sigortasız, yüzde 90'ı sözleşmesizdir.

. 1475 Sayılı İş Yasasının 67. maddesinde, "Her ne biçimde olursa olsun, 16 yaşını doldurmamış çocukların çalıştırılması" yasaklanmıştır. Anayasamızın 43. Maddesinde, "Kimse yaşına, gücüne ve cinsiyetine uygun olmayan işlerde çalıştırılamaz!" denmektedir. Ama dinleyen kim?.. Fazla üstüne varılırsa patron, tutar kolundan atar çocuğu dışarı. O zaman kimler sahip çıkacaktır bu çocuklara?..

Onlar hepten sokakta kalmış olmayacaklar mıdır?..

YARIN: ÇALIŞMA SÜRESİNİ ÇALIŞMA KOŞULLARINI PATRONLAR DÜZENLER.

KISA YURT HABERLERİ

• SAMSUN HAVZA'da 26 Aralık sabahı duvarlara afiş asmak isteyen bir genç ağır şekilde yaralandı. Sabah 07.00 sıralarında lise caddesinde sayıları onbeşe varan gençler duvarlara afiş asmak isterlerken polis kendilerine müdahale etmesi sonucu çıkan çatışmada Hanefi Ergin adındaki genç ağır şekilde yaralandı.

• SAMSUN Adalet Partisi Samsun İl Gençlik Kolları Başkanı Melek İstif'in oturdukları eve kimliği belirlenemeyen kişilerce patlayıcı madde atıldı.

• İSTANBUL Feriköy Caddesinde saat 18.30 sıralarında faşitlerin saldırısı sonucu çıkan çatışmada sol görüşlüolduğu bildirilen Zeki Şahin öldürüldü.

• İSTANBUL Kadıköy Şenesenevler'de 24 Aralık akşamı sağ görüşlü Selçuk Yeniçerioğlu adlı kişi eve giderken uğradığı silahlı saldırı sonucu yaralandı.

• ANKARA Numune Hastanesinin Rodyo terapi ve İntaniye servisinde arma yapıldığı, bazı memurların başhekimliğe götürülerek hastane sivil polisleri tarafından dövüldüğü belirtildi. Ankara Tabib Odası, bu tür uygulamaların önlenmesini istedi.

• DİYARBAKIR Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı Kürsüsü Başkanı Doçent Dr. Sadık Apak, varolan tesis ve elemanlarla bölgedeki 15 ilin ihtiyacına cevap veremediklerini bu hastahanede hergün poliklinik yapan dört doktora yaklaşık 600 çocuk ve bebeğin muayene vb. tedavi için başvurduğunu, sağlığa elverişli olmayan barakalarda görev sürdürdüklerini açıkladı.

GÜNÜN GÖZLEMİ

UMUT AĞACININ ACI MEYVELERİ

Ergin ATASÜ

DGM'lerin ve baskı yasalarının gündemde olduğu şu günlerde Türkiye'nin bütün ilerici-yurtsever kişi ve örgütleri bu temelsiz girişimin karşısında yer alıyor. Bu yolda zengin bir açıklamalar, demeçler dizisi hergün basında yer almakta. Günümüz yönetimini bu yolda yüreklendiren girişimlerin nereden kaynaklandığı üzerinde duracak olursak hakim sınıfların yıldırma politikalarının göstermelik demokrasinin bile ülkemizde işlemediği görünümünü sistemli bir şekilde kamuoyuna yerleştirme çabalarının başta geldiğini gözlüyoruz. Bu sava inandırıcılık kazandırma açısından siyasal görünümlü adam öldürmeler belirli bir merkez tarafından yönlendirilmekte, olayların yorumu ise basın aracılığıyla çarpıtılarak kamuya yansıtılmaktadır.

Ayrıca devlet daireleri okullar gibi faşist terörün kaynağı durumuna getirilmek istenmekte, ilerici, yurtsever memurlar yıldırılarak devlet daireleri elverişli örgütlenme zemini haline getirilmek istenmektedir.

Demokratik kitle örgütü çerçevesi içinde çalışmalarını sürdürmek isteyen örgütler ise yasa dışı ilan edilmekte, çalışanları için uzun arama listeleri düzenlenmektedir.

Bu çok yönlü sindirme politikalarının, üç günlük son MC uygulamalarından kaynaklandığını söylemek, yersiz bir güç abartımından öteye geçmeyecek gerçek dışı bir değerlendirme olacaktır.

Şüphesiz yıldırma politikalarının uygulayıcıları güçlerini sistemli olarak kullandıkları devlet olanaklarından almaktadırlar. Yalnız bu olanaklar sistem içerisinde onbeş yıla kadar uzanan bir süreçte oluşturulmuş ve kullanılır hale getirilmiştir.

Bu onbeş yıllık süreci burada bir kenara bırakıp yine daha yakın bir geçmişe dönelim. 1977 seçimlerinde umut ağacının beslendiği ortamı inceleyelim. MC uygulamalarından başta enflasyonist politikalar olmak üzere, ona koşut gelişen devlet baskısından yaka silken emekçi kitleler C.H.P'nin seçim sloganlarında göreceli de olsa bir rahatlamanın söz konusu olabileceğini sandılar, bu sanı umut ağacını yeşerten ortam oldu.

ACI MEYVELER

C.H.P. ağırlıklı hükümetin kurulmasıyla ağacın meyveye durması beklenmeye başladı. Bu bekleyiş ekonomik önlemlerin emekçiler yararına geliştirilmesinden başlıyarak, devlet eliyle geliştirilen faşizan yuvalanmaların geriletilmesine kadar çeşitlenerek sürdü. Oysa bir terslikler zinciri ortaya çıkmaya başladı. 1978 büyük firmaların kâr oranlarını en üst düzeye çıkardıkları yıl oldu. Yokluklar emekçi halkımızın sessizce göğüsliyebileceği zorunluluklar olmaktan çıktı, istifcilerin, karaborsacıların ceplerini biraz daha doldurmalarına yaradı. Demokratik örgütlenme eğilimleri bastırılmaya, sağın silahlı saldırıları, devrimcilerin yaşamlarını sürdürebilmeleri için verdikleri savaşım ile karıştırılarak "Sağdan da soldan da gelse teröre karşıyız" sloganıyla olayların gerçek nedeni saptırılarak halka anlatılmaya başlandı. M.H.P. ve onun silahlı yan örgütlerinin üzerine gitmek bir yana devlet içindeki uzantıları dahi ayıklanamadı. Baskı ve zulüm belirli bölgelerde artırılırken, sıkıyönetim halkın yaşamını kısıtlamadan öte hiçbir işe yaramadı. Türkiye de yaşı kırkı geçmiş herkes zaten ömrünün yarısından çoğunu sıkıyönetim altında geçirdiği için yanlış kullanıla kullanıla bu silahın da etkisizleştiği gözlendi. Bu gün son MC hükümetinin çıkarmaya çalıştığı baskı yasalarının provaları hazırlandı. CHP Genel Başkanının kitleler önünde 1979 ara seçiminde kitlelere rağmen konuştuğu gözlendi. Halk "Kahrolsun faşizm" diye bağırırken, umut havarisi "Kahrolsun Komünizm" diye kitleleri yanıtlıyordu. Bu görülmemiş şaşkınlığın sonucu çok anlamlı oldu. CHP'nin yaklaşık bir milyon seçmeni sandık başına gitmedi. CHP, bugün bile tarihte az görülen böyle bir cezalandırılmanın nedenlerini anlayabilmiş görünmemektedir.

ÖNÜMÜZDEKİ GÜNLER

Son MC hükümetinin çıkarmaya çalıştığı önlemler paketi CHP'nin gündeminde olan konulardır. Önümüzdeki günler halkın artan pahalılık ve siyasal baskılar karşısında kitlesel tepkiler göstereceği bir dönemdir. Bu kitlesel tepkiyi değerlendirecek durumda olan yalnız devrimcilerdir. CHP'nin umut ağacının kökleri bile rüzgârda savrulmakta, parti içi kavga düşünsel kaynaktan yoksun, giderek kan davasına dönüşen bir nitelikte sürmektedir.

Sonuç: Umut rüzgârlarını ancak halkın estirebileceği gerçeği aydın kamuoyunda giderek yerleşmektedir. Acı meyveler geleceğin umut dolu günlerinin nasıl oluşacağını açık ve seçik gözler önüne sermiştir.

● DİSK'E BAĞLI TEKSTİL SENDİKASI, TOPLU SÖZLEŞME YETKİSİNİN ÖNCEKİ VE ŞİMDİKİ HÜKÜMET TARAFINDAN GASPEDİLDİĞİNİ AÇIKLAYARAK, İŞÇİLERİN ASGARİ ÜCRETE MAHKUM EDİLMEK İSTENDİĞİNİ BELİRTİYOR.

Sümerbank işçileri : Haklarımız gaspediliyor

HABER MERKEZİ
İZMİR

DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası Ege Bölgesi Temsilcisi ile üç şube Başkanı, Manisa ve Bergama Sümerbank işyerlerinde, işçilerin sendikal üyelik haklarıyla, sendikanın toplu iş sözleşmesi yapma hakkının siyasal iktidar tarafından gaspedildiğini söylediler.

Tekstil Ege Bölgesi Temsilcisi İsmail Şentürk Bergama Şube Başkanı Hikmet Kaygaz, Manisa Şube Başkanı Aytunç Erişçi ve Nazilli Şube Başkanı Burhan Cengiz bir grup işçiyle birlikte işyerlerinde toplu iş sözleşmesi imzalama hakkına ilişkin yaptıkları ortak açıklamada şunları dediler:

"Teksif'in itirazı üzerine Nazilli ve İzmir Sümerbank işyerlerinde Bölge Çalışma Müdürlüklerince durum tespiti uygulaması yapılmış ve sendikamız çok açık farklarla oylamaları kazanmıştır. Ancak Manisa ve Sümerbank işletmelerinde Çalışma Bakanlığı İş Müfettişleri İzmir Grup Başkanlığından on müfettiş tarafından yapılan incelemede durum tespiti uygulamasına gerek olmadan sendikamızın çoğunluğu temsil ettiği evrak üzerinde belirlenmiştir."

Açıklamada, Manisa ve Bergama Sümerbank işyerlerinde Tekstil'in yetkisinin, önceki ve şimdiki hükümet tarafından gaspedildiği savunularak, tüm bunlarla Tekstil işçilerinin bir süre daha asgari ücretle çalıştırılmasının tezgahlandığı belirtildi.

Maden-İş yöneticileri gözaltında

DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası'nın 23. Genel Kurulu açılış ve kapanışlarında Enternasyonal marşı söylendiği gerekçesiyle sorguları yapılmak için savcılığa çağrılan dört Maden-İş yöneticisi göz altına alındı.

Bilindiği gibi daha önce Genel Kurul Başkanlık Divanı'nın üç üyesi aynı gerekçeyle göz altına alınmıştı. Daha sonra savcılığa çağrılan Maden-İş Genel Başkanı Kemal Türkler, Genel Sekreter Mehmet Karaca, Genel Başkan Vekilleri Bahtiyar Erkul ve Kemal Daysal bu konuda sorgulamaya alınarak serbest bırakılmışlardı.

YEDİ DEMOKRATİK KURULUŞUN GENEL BAŞKANLARI ORTAK BİR AÇIKLAMA YAPTILAR

"Bütçenin 90. maddesi Anayasa'ya aykırıdır„

DEMOKRAT (Ankara Bürosu)

Tüm Öğretim Üyeleri Derneği, Türk Tabipler Birliği, TÜMAS, Ankara Eczacı Odası, TÜS—DER, Danıştay Yardımcıları Derneği, ve Sayıştay Denetçileri Derneği Genel Başkanları yaptıkları ortak açıklamada, "Yeni yıl Bütçe yasa tasarısının 90'ncı maddesiyle tam süre çalışma kapsamına giren sağlık personelinin, öğretim üye ve yardımcılarının, yargı organları meslek gruplarının ödenek ve tazminatlarının hesaplanmasında Anayasaya aykırı bir uygulama getirilmekte, bu yolla ekonomik hakları önemli ölçüde kısıtlanmaktadır." denildi.

Tasarının 90. maddesindeki hükmün Bütçe'den çıkarılması istenen açıklamada şu görüşlere yer verildi: "1980 Mali Yılı Bütçe yasa tasarısındaki bu hüküm, Anayasanın 130. maddesindeki yargıç güvencesi, 134. maddesindeki üniversite özerkliği ilkeleri , tam süre çalışma yasasını zedeleyici niteliktedir.

"2556, 521, 176, 2126 sayılı yasalar yargıç ve savcılara, üniversite öğretim üyelerine, sağlık personeline verilecek ödenek ve tazminatların, bu personelin aylıklarının belirli bir yüzdesi olması zorunluluğunu getirmiştir. Tasarıdaki hüküm, adı geçen yasaların tazminat ve ödeneklerle ilgili buyurucu hükümlerini durdurmaktadır. Yasaların buyurucu hükümlerinin bütçe yasaları ile durdurulması, Anayasanın 126. maddesine açıkça aykırıdır. Anayasa Mahkemesi'nin çeşitli iptal kararlarının gerekçeleri de bu savımızın kanıtıdır.

"Aylık ve ödenekler için farklı katsayı uygulaması devlet memurları yasasının 154. maddesindeki, tek katsayı, ilkesine aykırıdır. Tasarıdaki hükümle, adı geçen personelin ödenek ve tazminatları dondurulmaktadır. Bu bir ücret dondurmasıdır. Kazanılmış hakların gaspıdır. Ödenmesi önlenmek istenen net tutar, 2 bin lira ile 5 bin lira arasındadır."

Ecevit Türkeş'e başsağlığı telgrafı gönderdi

HABER MERKEZİ

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, MHP Ankara Merkez ve Çankaya İlçe Başkanları'nın öldürülmesi nedeniyle MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'e başsağlığı telgrafı gönderdi. Ecevit telgrafında olaylardan duyduğu üzüntüyü bildirerek, ölenlerin yakınları ile MHP üyelerine başsağlığı dileğinde bulundu.

iran/da neler oluyor

3 DIŞ HABERLER SERVİSİ

Şah'a karşı yapılan eylemlere her türlü muhalefet katıldı

Savak ajanlarından birinin halk tarafından tutuklanışı

● Şahlığın yıkılışı: Genel grev, milyonluk kitle gösterileri, ordunun çözülmesi, milislerin silahları halka dağıtmaya başlaması ve sokak çarpışmaları ile gerçekleşti

İran tarihindeki altı bunalım

1905–11 MEŞRUTİYET DEVRİMİ

İngilizlere tanınan ekonomik imtiyazlara duyulan tepkinin bu devrimde büyük etkisi oldu. Meşrutiyet devriminde de öncülüğü Mollalar ve medrese öğrencileri ile "Çarşı" esnafı ve tacirler yaptı. Ulema ile "Çarşı" arasındaki bu ittifak daha sonraki muhalefet hareketlerinde de etkili oldu. Tahran ve Tebriz halkının ayaklanmasıyla başarıya ulaşan bu devrim sonucunda, 1906 Anayasası hazırlandı, Meclis açıldı ve Mücahidin adlı silahlı bir güç oluşturuldu. Meşrutiyet devrimi Rus Çarlığı'nın ve İngilizlerin müdahalesi sonucunda 1908'den sonra yenilgiye uğradı. Meclis ve Anayasa varlığını ancak görüntüde sürdürdü.

1917 DEVRİMİNİN ETKİLERİ

1. Dünya Savaşı sırasında İran tarihi içindeki ikinci bunalım yaşandı. Ülke Rus, İngiliz ve Osmanlı işgaline uğradı. Sovyet Devriminden sonra bazı Sovyet cumhuriyeti kurma girişimleri olduysa da bunlar başarıya ulaşmadı. 1919'da ülkede merkezi bir hükümet kalmamıştı. Tahran'da yalnızca 1879 da Rus Kazaklarınca kurulan 5 bin kişilik birlik vardı. İngilizlerin kışkırtması üzerine bunların komutanı olan Rıza Han, 1921'de Pehlevi hanedanını kurdu. Rıza Han çağdaş İran'da ilk merkezi devletin kurulmasını sağladı.

İRAN'DA KAÇIRILAN BİR FIRSAT

Üçüncü bunalım ise 2. Dünya Savaşı sırasında meydana geldi. Rıza Han'ın Hitler'i destekleme eğilimi göstermesi üzerine, İran İngiliz ve Sovyet birlikleri tarafından işgal edildi. Bugünkü Şah başa geçirildi. 1945'te iki özerk cumhuriyet oluştu: Azerbaycan ve Mahabad Kürt Cumhuriyeti. Bu dönemde Tudeh Partisi büyük bir gelişme gösterdi. 1947'de Sovyetler'in çekilmesinden sonra bu cumhuriyetler ezildi. Güçlü Tudeh Partisi geriledi ve 1949'da yasaklandı.

MUSADDIK VE PETROLÜN MİLLİLEŞTİRİLMESİ

Dördüncü bunalım, 1951'de Musaddık'ın başbakan olmasıyla başladı. İran'da milliyetçi duyguların gelişmesi sonucu Ulusal Cephe iktidara geldi ve petrolü millileştirdi. Musaddık İngilizlere karşı Amerikalıların desteğini aradı. Musaddık İran'da duruma egemen olamadı. Tudeh ise son ana kadar Musaddık'ı desteklemedi. İran içindeki ve dışındaki güçlerin ittifakı sonucunda, Meşrutiyet devriminde olduğu gibi, Musaddık devrildi. CİA'nın başarısı Musaddık'ın zayıflığından kaynaklandı.

"BEYAZ DEVRİM MASKARALIĞI

1953'ten sonra Pehlevi devleti güçlendi. Bütün muhalefet güçleri ezildi. Her türlü yasal, temel haklar, özgürlükler çiğnendi. İran'da 1960-63'te İran yeni bir siyasal bunalım dönemi başladı. ABD diğer bazı ülkelerde olduğu gibi, İran'da devrimlerin gelişmesini önlemek ve kapitalist gelişmeyi güçlendirmek için, özellikle tarım alanında bazı reformlar yapılmasını istiyordu. Kennedy yönetimiyle birlikte ABD'nin dünya politikasında izlediği stratejide yeni bir değişiklik meydana gelmiş ve bunun İran'a da yansımaları olmuştu. Şah "beyaz devrim" uygulamalarına başladı. İran'da kapitalist ilişkileri geliştirmeyi amaçlayan "beyaz devrim" sonuç olarak başarısızlığa uğradı. Gerçek bir toprak reformu yapılmadı, tarım alanında yapılan uygulamalar sonucunda ise, kırlardan kentlere yönelen göç hızlandı. İran tarımı büyük bir çöküntüye uğradı ve bugün hala süren yiyecek maddeleri bunalımı başladı.

MONARŞİST DİKTATÖRLÜĞÜN YERLEŞMESİ

1960'ta İran'da seçimler yapılmakla birlikte, Meclis'in bağımsız çalışmasına olanak tanınmadı. Pehlevi rejimine karşı çıkan güçlerin giriştiği gösteriler giderek büyüdü. Gösteriler de başı yine ulema çekiyordu. Sonunda ordu bütün gösterileri dağıttı, bu arada Tahran Üniversitesi ordu tarafından işgal edildi. Bastırma hareketleri sırasında binlerce kişi öldürüldü. İran hızlı bir kapitalist gelişmenin başlangıcında bulunuyordu. Şah'ın gücünü pekiştirmesine karşı çıkanlar toprak sahipleri, aşiret liderleri, muhalefetin geleneksel bölümünü oluşturan ulema, Musaddık yanlısı Ulusal Cephe, Tudeh, öğrenciler ve öğretmenlerdi.

1971'den sonra petrol gelirlerinin artmasıyla devletin elindeki olanaklar arttı. Bütün bağımsız siyasal faaliyetler yasaklandı. Şah kendi örgütlediği parti dışında hiç bir siyasal güce yaşama olanağı vermeyeceğini açıkladı. Devlet baş ekonomik güç haline geldi. Kültürel ve ideolojik hayat kesin olarak devlet denetimine girdi. İran'daki monarşist diktatörlük, hızla faşist diktatörlüğün özelliklerini kazanmağa başladı, ırkçı ideolojinin yayılmacılığın egemen oluşu tek bir partinin oluşturulması vb. Brezilya gibi askeri diktatörlüklerin bile, İran'da uygulanan terör karşısında daha ılımlı bir görüntüsü vardı.

DİKTATÖRLÜĞE KARŞI DİRENİŞ

İran'da Şahlığa karşı silahlı direniş hareketi 1971'de başladı. İlk silahlı eylemler askeri olarak başarısız olmakla birlikte, İran toplumu içinde Şahlığa karşı direnme ve Şahlığa son verme kararlılığının oluşmağa başlamasında bunların uyarıcı bir rolü oldu. 1973'te Abadan'da Arapların direnişi şiddetle ezildi. 1974'te doktor Huşang Azami Luristan dağlarında bir gerilla grubu oluşturdu. 1975'te Kum kentinde 1963 ayaklanmasının anısına düzenlenen toplantılardan sonra yüzlerce medrese öğrencisi tutuklandı. 1977 krallığında Kum'da medrese öğrencilerinin öldürülmesinden sonra Mollalar bütün İran çapında protesto gösterileri düzenlenmesi yolunda çağrıda bulundular.

1963 ile 1977 arasında Şahlığa karşı etkili bir muhalefet yürütülmedi, ne muhalif güçler arasında bir eylem birliği sağlanabildi, ne de bu gruplardan herhangi biri tekbaşına etkili bir hareket geliştirebildi. 1977 yılıyla birlikte geleneksel muhalefet kesimleri de kıpırdanmağa başladı. İran'daki bu son altıncı bunalımda muhalefet güçleri tutarlı bir örgütlenmeden yoksun olmakla birlikte, 1978 yılında patlak veren halk gösterileri daha önceki bunalımlara oranla çok daha derin köklere, sosyo ekonomik yapıdan kaynaklanan köklere sahipti.

1977 ortalarında eski Ulusal Cephe yanlısı, politikacılar (örneğin Kerim Sancabi, Şahpur Bahtiyar, Daryus Foruhar) bazı gazeteciler, aydınlar Şah'a mektuplar göndererek anayasal özgürlüklerin tanınmasını isteyip, ekonomik sorunlarla ilgili uyarılarda bulundular. Daha sonraları yazarlar, avukatlar ve hakimler de reformlar yapılmasını istediler. 1977 aralığında ise Ulusal Cephe'nin yeniden kurulduğu açıklandı ve Özgürlükleri ve İnsan Haklarını Savunma Komitesi kuruldu.

1977 başlarında muhalefet aydınlar ve eski politikacılarla sınırlı kalmakla birlikte ekim ve kasım aylarında üniversite öğrencileri de harekete geçerek yaygın gösteriler düzenlediler. Bunlarla birlikte İslamcı muhalefetin toplantıları da SAVAK ve askeri birlikler tarafından dağıtıldı. Dini liderlerin ve cami görevlilerinin, yani Ayetullah ve Mollaların İran çapında yaygın biçimde harekete geçmesinde iki olayın büyük etkisi oldu. Birincisi Ayetullah Humeyni'nin oğlunun SAVAK tarafından öldürülmesi. İkincisi Kum kentinde çok sayıda medrese öğrencisinin Şahın güçlerince öldürülmesi.

İran geleneklerine göre kırk günlük matem süresinden sonra yeniden gösteriler düzenlendi. Ve kırk günlük matem süreleriyle gösteriler, ayaklanmalar birbirini izledi. Her keresinde daha büyük boyutlara erişerek Şah'lığa karşı düzenlenen gösterilere, hareketlere, eylemlere her türlü muhalefet gücü katıldı. Ve Şah'ın kaçarken başbakan olarak atadığı Ulusal Cephe içindeki uzlaşma yanlılarından Şahpur Bahtiyar'da bütün İran'ı kucaklayan genel grev, milyonluk kitle gösterileri, ordunun çözülmesi, Fedayin, Mücahidin gibi gerilla güçlerinin ordunun silah depolarını ele geçirerek halka silah dağıtmaya başlaması ve sokak çarpışmaları sonucunda yıkıldı. 1979 Şubatında İran'da yeni bir dönem başlıyordu.

İran'lı genç sanatçı Kıyasettin'in 1906 Devrimini simgeleyen deseni

YARIN:
İRAN'DAKİ
GELENEKSEL
MUHALEFET
GÜÇLERİ

Nazilli Basma Fabrikası işçileri yemekleri boykot etti

NAZİLLİ—AYDIN
(Hüseyin KARABACAK)

Nazilli Sümerbank Basma Fabrikası'nda çalışan işçiler yemekleri boykot ettiler.

İş yerinde gerekli güvenlik önlemlerinin alınmadığını, her an ölümle bitebilecek iş kazalarının olabileceğini belirten işçiler, günlerdir savsaklanan onarımın bir an önce bitirilerek iş yeri güvenliğinin sağlanmasını istediler.

İşçiler ayrıca, yemeklerin çok pis ve sağlık koşullarına uygun olmadığını, sürekli yükselen hayat pahalılığı karşısında işçilere ödenen ücretin hep asgari ücret düzeyinde tutulmasını da şiddetle protesto ettiler.

Parfümeri fiyatları yükselecek

(THA)

İstanbul Ticaret Odası yetkililerinden edinilen bilgiye göre, parfümeri üreticileri, üretimde kullanılan çoğu ithal malı petrokimya ürünlerinde ve ambalaj malzemelerindeki fiyat artışlarından etkileniyorlar.

Girdi mallarında fiyat kontrollerinin yapılmadığını ileri süren parfümeri üreticileri önümüzdeki günlerde parfümeri ürünlerinin fiyatlarının yükseleceğini bildiriyor.

TYS, basın toplantılarının TRT'de sansüre uğramasını kınadı

. KURALLARA UYMAYANLAR, TOPLUM VE TAR'H ÖNÜNDE SORUMLULUKTAN KURTULAMIYACAKLARDIR.

HABER MERKEZİ

Türkiye Yazarlar Sendikası, sendika 2. Başkanı Demirtaş Ceyhun'un ölümle tehdit edilmesiyle ilgili olarak düzenledikleri basın toplantılarının TRT'de yer almamasını kınadı.

TYS Genel Sekreteri Ataol Behramoğlu, imzasıyla TRT Genel Müdürü Doğan Kasaroğlu'na yollanan mektupta demokrat basın organlarında ilgiyle karşılanan açık oturumun TRT'de yer almaması kınanarak, "Ülkemizin bugünkü koşullarında demokratlık ve gerçek demokrasi yolunda tarafsızlık, başta TRT olmak üzere tüm basın-yayın organlarının uymaya zorunlu olduğu yasa ve ahlak kurallarının başında gelir. Bu kurallara uymayanlar toplum ve tarih önünde sorumluluktan kurtulamayacaklardır" denildi.

CHP Hatay Senatörü Sönmez: Yeni Maraş olayları yaratılmak istenmektedir

CHP Hatay Senatörü Mehmet Sönmez, Hatay, Yozgat, Amasya ve Erzincan'ın duyarlı iller olduğunu belirterek "Yeni Kahramanmaraş olayları yaratılmak istenmektedir" dedi.

Sönmez, Kahramanmaraş olaylarının yıldönümünde meydana gelen olaylarla ilgili olarak şunları söyledi:

"Maraş olaylarının yıldönümünde protesto gösterileri olayın görünen tarafıdır ve gerçek olmayan yanıdır. Bundan bir yıl önce inançlarından dolayı kırılan insanlara şimdi de yenileri eklenmek istenmektedir. Yıllardır birlikte, acıda, mutlulukta yanyana içiçe olan insanlar düşmanlığın da ötesinde öldürmeye, elbette durdukları yerden gelmemişlerdir.

Ulusumuz ve bölgemiz egemenliği ve bütünlüğü yönünden büyük tehlikelerle doludur. Mezhep ayrıcalıklarının savaşa, soykırıma dönüştürülmesinin gerçek nedeni, tekellerin çıkar oyununu sürdürmek istemeleridir."

Kisi başına yılda 20 kilo et tüketiyoruz

Hayvansal protein tüketiminde en son sıradayız

● YANLIŞ HAYVANCILIK POLİTİKASI YÜZÜNDEN HALK YETERSİZ VE DENGESİZ ŞEKİLDE BESLENİYOR.

● HAYVAN POTANSİYELİ BAKIMINDAN AVRUPA ÜLKELERİ ARASINDA BİRİNCİ SIRAYI ALIYORUZ.

HABER MERKEZİ (THA)

Hayvan potansiyeli bakımından Avrupa'daki ülkeler arasında birinci sırayı alan Türkiye'nin hayvansal protein üretim ve tüketiminde en son sırada yer aldığı saptandı.

"Türkiye'de üretilen ve tüketilen hayvansal protein" ile ilgili Veteriner Hekimleri Odasınca hazırlanan bir rapora göre, Avrupa ülkelerinde bir süt ineğinden yılda 3,5 ton süt 400 kg. et üretilirken, Türkiye'de 400 kilo süt ve 80 kg. et elde edilmektedir. Avrupa ülkelerinde kişi başına yılda 14 kilo yumurta tüketilmesine rağmen bu rakamın Türkiye'de ancak 3,5 kilo dolayında kaldığı belirtilen raporda, Avrupa'da kişi başına yılda 90 kilo et, 400 kilo süt; Türkiye'de ise 20 kilo et, 112 kilo süt tüketildiği kaydedildi.

Ülkede bugüne dek sürdürülen yanlış hayvancılık politikasının giderek halkın yetersiz ve dengesiz beslenmesine yol açtığı ifade edilerek, halkın hayvansal protein ihtiyacının karşılanmasında Et–Balık Kurumuna büyük görevler düştüğü belirtildi.

Raporda "her kurum öncelikle bulunduğu yerdeki halkın gereksinmesini karşılamaya çalışmalıdır" denildi.

politika ciddi bir iştir

Devlerin savaşı

Koç bir yakınıyla beş yıl kadar önce konuşurken "Benim tek hatam bu güne kadar Bankacılık alanına el atmayışım oldu." demiş. Bu hatasını düzeltti Vehbi Koç, Garanti Bankasına sahip olmakta gecikmedi. Ama Koç yakınlarda bir hatasını daha düzeltti. Gazete satın aldı. İstanbul'un bu "muteber" gazetesinde "muteber" bir yazar bir kaç gün üstüste bir montaj firmasının montaj yönetmeliğine karşı uyguladığı "kanuna karşı hileleri" ballandırarak anlatıyor. Neler yapmamış bu montaj firması... İthal malı kabloyu yerli diye yutturmamış mı? Bisiklet dikiz aynaları mı toplatmamış? Bilinen iki grup oto montaj firması var Türkiye'de. Biri Koç'un ki, öteki OYAK Renault montaj firması.. Koç gazete almadaki gecikmesini telafi etmek için bu yoğun yayını yaptıra dursun öte yandan Renault, Koç grubuna bir fark attı. 25 Aralık günkü Hürriyet gazetesinde çıkan şu haberi okuyalım (aslında manşet eksik atıldığı için yazıyı aynen aldık.)

"OYAK Renault Otomobil Fabrikalarının Fransız asıllı ortağı Regi Renault ile Türkiye'de faaliyette bulunan Birleşik Amerika asıllı Engelhard EMCC firmaları tarafından 18 Kasım 1977 yılında TPAO'nun petrol ithalatında kullanılmak üzere Merkez Bankasına sağladığı 135 milyon dolarlık kredi ile ilgili alacağı ikinci kez ve 5 yıl süreyle ertelendi. Erteleme karşılığında, Renault ve EMCC firmalarına 1980-1984 yılları arasında 66 milyon dolarlık döviz transfer hakkı tanınacak."

Böylece Renault dört yıl ithal sıkıntısı çekmeyecek ve Koç'un gazetesinde yazılı hilelere muhtaç olmayacak. Eh gerisini Koç grubu düşünsün... Bu hilelere kendisi de muhtaç olmasın...

ZAPU önderi Nkomo

ZANU önderi Mugabe

ZİMBABWE'de Yurtsever Cephe ortak bir strateji saptayacak

DAR–ÜS–SELAM

Zimbabwe'nin beyaz azınlık rejiminden kurtulmak için uzun yıllar silahlı mücadele verdikten sonra Londra'da İngiltere'nin öncülüğünde düzenlenen barış görüşmelerinde Salisbury hükümet kuvvetleri ile ateşkes anlaşması imzalayan Kurtuluş Örgütleri Birliği "Yurtsever Cephe"nin düzenlenecek serbest seçimleri kazanacağını inandığı, ancak ırkçı Güney Afrika'nın bir müdahalesini kaçınılmazı gördüğü bildirildi.

Yurtsever Cephe'nin iki ortak Liderlerinden biri olan Zimbabwe Afrika Birliği (ZANU) örgütü başkanı Mugabe Tanzanya Daily News gazetesine verdiği demeçte, bir Güney Afrika müdahalesi halinde Beyaz Rodezya Ordusu birliklerinin de onlarla işbirliği yapacağından kuşku duyduğunu belirtti.

Mugabe bununla birlikte Yurtsever Cephe gerillalarının ateşkes anlaşmasına uyacaklarını belirtti. Ancak Londra anlaşması hükümlerine göre, kendileri için hazırlanan altı kampta silahları ile birlikte toplanacak gerillaların anlaşmada öngörülen 4 Ocak tarihine kadar kamplalara ulaşamayabileceklerini söyledi.

Öte yandan Rodezya'nın Londra anlaşması sonucunda geçici olarak İngiliz sömürgeliğine dönmesinden sonra genel valiliğe atanan Lord Soames, Yurtsever Cephe Gerillalarının çekirdek kadrolarının kamplara girmelerinin beklenemeyeceğini söyledi. Bu arada seçimler için ortak bir strateji saptamak üzere Yurtsever Cephe'nin iki lideri Mugabe ile Nkomo'nun Darüsselam'da önümüzdeki günlerde bir araya gelecekleri açıklandı.

Zimbabwe-Rodezya'daki ırkçı beyaz azınlık rejimine ve onu izleyen kukla Muzowera rejimine karşı mücadele yürüten Yurtsever Cephe ZANU ve ZAPU adlı iki örgütten oluşuyor. Aşağıda ZANU önderi Mugabe ve ZAPU önderi Nkomo ile yapılan bir görüşmeyi sunuyoruz

MUGABE: "POLİTİKAMIZ SİLAHA REHBERLİK EDİYOR"

Soru: Barış Anlaşması imzalanır imzalanmaz Zimbabwe'ye dönmek niyetinde misiniz?

Yanıt: Hayır. İlkin gerilla bölgemize dönerek merkez komitemizi toplayacağız. Onlara son konferans hakkında bilgi vereceğiz, olup biteni açıklamaya çalışacağız. Biz hemen dönerek boy göstermeye kalkmayacağız. Bizim partimiz karşısında sorumluluğumuz, ilkin onun organları karşısında sorumluluğumuz var. Parti gerekli olan mesaji aldıktan sonra, kampanya sürdürmeye başlayacaktır.

Soru: Seçim kampanyasını nasıl düzenleyeceksiniz? Yurtsever Cephe adayları olarak tek bir liste içinde yer alacak mısınız?

Yanıt: Biz bir cep' ..i.., seçimlerde nasıl mücadele yürüteceğimiz henüz belirlenemedi. Gerekli olan kararları aldıktan sonra, bunları organlarımıza bildireceğiz ve seçim için mücadele yürütmeye başlayacağız.

Soru: Başbakan rahip Muzowera ülkeye döndüğünde ZANU'nun kampanyaya başlamasına izin vermedi ve başbakan olmasından yararlanarak daha erken kampanyaya başladı. Hoşnutsuz musunuz?

Yanıt: Hayır. Yığınla insan bizi destekliyor. Erken başlaması önemli değil. Biz yalnızca dünyanın, tüm hükümet aygıtının Muzowera ve şirketinin elinde olmasından doğan durumun uygunsuzluğunu görmesini istiyoruz. Bu gelecekte de neler olabileceğini gösteriyor. Radyo, televizyon ve gazeteler gibi bütün araçlar ve devlet aygıtı tamamen onların denetiminde. İngiliz valisi de bu konumları ellerinde bulunduran kişileri görevden almak niyetinde değil. Bütün bunları göğüslemek zorunda olduğumuz olumsuz koşullar. Ama Muzorewa'nın Londra'da yaptıkları, onun bir halk düşmanı olduğunu doğruladı. Halk, kendi çıkarlarına karşı mücadele eden Muzowera'yı affetmeyecektir.

Soru: ZANU'nun seçimlere hazırlanmak üzere yeraltı kampanyası düzenlemek için ülke içinde politik kadrolar yolladığı doğru mu?

Yanıt. Ülkeye sızan kadrolardan sözediyorsunuz. Yürüttüğümüz mücadele sırasında silah daima yürüttüğümüz politikanın emrinde olmuştur. Yıllarca ülke içinde faaliyet gösteren binlerce savaşçımızın ilk işi halkı örgütlemek, politize etmek, ancak ondan sonra çatışmaya girmek olmuştur. Militanlarımızın ülkemize sızmasına gerek yok. Biz yıllardır halk arasında çalışıyoruz. Şimdi yapmamız gereken kırsal bölgede olduğu gibi yaygın bir destek kazanamadığımız kentlerde güç kazanmak. Kadrolarımızı buralarda seferber etmek zorundayız.

NKOMO: ZİMBABWE'NİN GELECEĞİ İÇİN ÖNEMLİ OLAN UYUMDUR.

Soru: Ülkeye dönecek misiniz? dönünce ilk yapacağınız ne?

Yanıt. Geri dönmem yapılacak ön görüşmelere bağlı, ama mümkün olduğu kadar çabuk döneceğim.

Soru: Siyasal kampanyanızı örgütlemeye başlıyor musunuz? ZAPU olarak, ZANU'nun kendi bölgenize sızmasına olanak tanıyacakmısınız?

Yanıt. Bölgeleri bölüşmek diye bir sorun yok. Biz Zimbabwe için çarpışıyoruz. Bizim bulunduğumuz bölgelerde diğerlerinin yürüteceği kampanyayı engellemek gibi bir niyetimiz yok.

Soru: Eğer katıldığınız seçimleri kaybederseniz, ne yapacaksınız?

Yanıt. Sözkonusu olan benim ya da seçimi kazanacak olan birinin mücadelesi değil. Önemli olan istediğini seçme hakkını halka vermek. Bizler bu uğurda hayatlarımızı veriyoruz, verdik.

İRAN'a ekonomik ambargo konusunda

ABD, Sovyetlere baskı yapıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi İran hakkında ABD'nin önerisini oya sunmak üzere toplanacak. A.B.D. önerisi, İran'a ekonomik ambargo uygulanması için Güvenlik Konseyin'den bir karar alınması yolunda . Güvenlik Konseyi'nin sürekli beş üyesi (A.B.D., S.S.C.B., Çin Halk Cumhuriyeti, İngiltere ve Fransa) herhangi bir önerinin oylamasında veto hakkına sahip. Bu beş ülkeden biri,aleyhte oy kullanırsa, öneri kabul edilmiyor.

Bu nedenle A.B.D. İran konusunda vereceği önerinin başka bir büyük ülke tarafından geri çevrilmemesi için çaba harcıyor. Sovyetler Birliği, İran devrimini desteklediğini açıkladı. Bu konuda bazı girişimlerde de bulundu. Örneğin Moskova-Tahran demiryolu açıldı. Ayrıca Birleşmiş Milletler Sovyet Temsilcisi Troyanovsky de İran'a ekonomik yaptırımlar uygulanmasına karşı olduğunu bildirdi. Sovyet Resmi Haber Ajansı TASS'da ABD'yi sert bir dille eleştirerek, bu ülkeyi, İran'a bir askeri müdahalede bulunmak için zemin hazırlamakla suçladı.

Bu gelişmeler üzerine A.B.D. Sovyetler'in kendi önerisine karşı veto hakkı kullanılmasından çekinerek, bunu engellemek için girişimlerde bulundu. Birçok Amerikan senatörü, Sovyetler'in veto kullanmasını "düşman" bir tutum olarak göreceklerini ve SALT–2 anlaşmasının senatoda oylanması sırasında bunu "hatırlayacaklarını" bildirdi. Ayrıca A.B.D. yönetimi, bir vetoyla karşılaşırlarsa, Sovyetler'e buğday satışını durduracaklarını açıkladı. Sovyetler Birliği şimdilik bu konudaki resmi kararını açıklamadı. Ancak Güvenlik Konseyi'nin, de içinde bulunduğu karışık durum, oylamaya geçirilmesinde bir zaman ertelemesi olacak. Çünkü, Güvenlik Konseyi'nin geçici Latin Amerika üyesi bir türlü seçilememiş durumda. Güvenlik Konseyi Küba ile Kolombiya arasında bir seçim yapılmadığından,Konsey'in tam üyeleri belli değil.

YUGOSLAVYA İRANA GIDA YARDIMI YAPACAK

A.B.D'nin İran'a ekonomik yaptırım uygulamasını istemesinden sonra, İran'ı ziyaret eden bir Yugoslav heyeti, kendilerinin yardımda bulunacağını açıkladı. Ancak, Birleşmiş Milletler'in üyelerini İran'a ambargo konulması doğrultusunda zorlama olasılığı doğarsa, Yugoslavya'nın nasıl bir tavır takınacağı henüz bilinmemektedir.

FKÖ. Birleşmiş Millet temsilcisi Terzi

Filistinliler ulusal yasalarını değiştirmeyecek

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Filistin'li liderlerin, Filistin Ulusal Yasası'nın değiştirilmemesi konusunda görüş birliği içinde oldukları bildirilmektedir.

Bilindiği gibi başta İsrail olmak üzere çeşitli batılı çevreler Filistin Kurtuluş Örgütü'nün barış görüşmelerinde taraf olması için, Yaser Arafat'ın liderliğindeki örgütün anayasası sayılan Filistin Ulusal Yasası'nı değiştirmesinin ön koşul olarak ileri sürmektedirler.

Filistin Ulusal Yasası'nın değiştirilmesi ABD-Filistin diyaloğuna başlangıç teşkil edebilir mi? Ya da İsrail'i FKÖ'yü tanıma konusunda zorlayıcı olur mu? Şeklindeki soruyu ise FKÖ Birleşmiş Milletler temsilcisi Zühtü Terzi "Bu tam anlamı ile bahanedir. İsrail Devletine temel teşkil eden Siyonist doktrin İsrail'in sadece Yahudilerin devleti olmasını öngörmektedir. İsrail'in Filistinlilerle görüşmeyi red etmelerinin kaynağı budur." biçiminde yanıtlamıştır.

Öte yandan Filistin Ulusal Yasasının 6. Maddesi Filistin'in kurtuluşu için tek yolun silahlı mücadeleden geçtiğini yazmaktadır. Bu hükümde bir değişikliğe yer verilip verilmemesi konusundaki soruya ise tüm filistinli liderler olumsuz yanıt verdiler.

Labadi'nin silahlı mücadele ile ilgili görüşü şöyle:

"Bizi teröristlikle veya başka şeylerle suçlamalarına aldırış etmiyoruz. Biz ne olduğumuzu biliyoruz. Saldırgan ve yayılmacı bir düşmana karşı direnenler terörist olamaz. Batı basını üzerindeki denetimine dayanarak İsrail, davamıza sempati duyanlara suçluluk duygusu aşılamak için Filistin halkının terörist olduğunu yayıyor."

Aynı görüşe katılan Terzi "Filistin Ulusal Konseyi'nin 1974 toplantısında, yararlı olduğu oranda diplomatik yaklaşımlara önem verilmesini onayladı. Filistin Ulusal Yasası değişmeden kalır. Ancak Filistin Ulusal Konseyi değişik stratejik ve taktik yöntemler geliştirme hakkına sahiptir."

TEP'in kapatılması için açılan davaya devam edildi

ANKARA BÜROSU

Türkiye Emekçi Partisi (TEP)'in kapatılması konusunda Anayasa Mahkemesince açılan davaya dün devam edildi. Dünkü duruşmada Başsavcı Fahrettin Kıyak bir önceki duruşmada yapılan itiraz hakkındaki mahkeme kararını açıkladı.

648 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 89. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle duruşma avukatları bir önceki duruşmada itirazda bulunmuşlardı. Avukatlar, 89. maddede azınlıklarla ilgili bir bölüm bulunduğu, partinin de bu bölüme göre yargılanmak istendiğini belirterek, itirazda bulunmuşlardı.

Üniversiteler arası kurul İstanbul da toplandı

HABER MERKEZİ

Üniversitelerarası Kurul Prof. Dr. Nahit Kumbasar'ın başkanlığında, İTÜ Taşkışla binasında dün toplandı. Üç gün sürecek toplantıya 19 Üniversitenin rektörleri ve ikişer temsilcileri katılmakta.

Toplantıda ele alınacak konular arasında, 1980 yılı Üniversitelerarası Öğrenci Seçme Sınavları için alınacak önlemler, Üniversitelerarası Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÜSYM) Yönetim Kurulu başkanı seçimi, yabancı uyruklu öğrencilerin sınavlarının merkezi bir sistemle yapılması önerisi, üniversitelerimizdeki anarşik olaylar bulunuyor.

Toplantıda ayrıca, doçentlik sınavlarına ilişkin itirazların karara bağlanması ve bu sınavlarla ilgili öteki konularla, yurt dışında kazanılan akademik ünvanların eşdeğerliği ve çeşitli özlük işleri konularının görüşüleceği bildirildi.

Güvenlik önlemi nasıl alınır ?

Hatay CHP Senatörü Mehmet Sönmez, parlamento'nun en sempatik üyelerinden biri kuşkusuz. Sönmez, ,özellikle sabahın erken saatlerinde parlamento'nun kulislerine gelen üyelerin başını çekenlerden biri.

Sönmez, Kahramanmaraş olaylarının yıldönümü nedeniyle etkin protesto gösterilerinin yapıldığı gün, yine kulis'te oturuyor, yanındaki gazetecilerle sohbet ediyordu. Sönmez,olayların yoğunlugu karşısında parlamentoya büyük görevler düştüğünü anlatırken kimlere ne zaman ve nerde saldırı yapılacağı konusunda kaygılarını dile getiriyordu. Bir ara, "bari" dedi. "ben de oturduğum evin önünde güvenlik önlemi aldırayım."

Sönmez haklıydı. Çünkü faşist odakların en yoğun olduğu. Bahçelievler semtinde oturuyordu. Hem de korkusuzca.. Ne var ki, artık işin ciddiyetini kavramış, güvenlik önlemi alınması gerektiğine inanmıştı.

"Ama" dedi, gazetecilere dönerek, "Bir sorun var" güvenlik önlemi alınması için nereye başvuracağım? "

Sönmez'in bu sözleri gülüşmelere yol açtı.

Bir gazeteci "Sayın Karakaş'a başvurun"

Bir diğeri "Parti yönetimine başvurun"

Öneriler çeşitlendi.... Aklımıza gelmişken.

"Sahi bu ülkede can güvenliği için kime ve nereye başvurulur?

Memleket yanamaz

AP'lilerin anarşi konusundaki görüşleri de oldukça ilginç. Başbakan Demirel'in sürekli yinelediği "Memleket yanıyor" sözü AP'li parlamenterlerin de kullandığı en önemli sözcük. Nitekim Gıyasettin Karaca, Meclisteki bir konuşmasında bunu yeniden söyleyince CHP sıralarından koro halinde sesler yükseldi"Mazot yok yanamaz yalancı"

Allahın da hainleri varmıs

Gıyasettin Karaca, anarşi edebiyatına yeni bir söz kazandırdı. Karaca anarşiyi vatan hainlerinin millet hainlerinin çıkardığını bağıra bağıra söylerken hızını alamayarak "allah hainleri"nden de yakındı. Biz de şimdi "güvenlik" yetkililerini uyarıyoruz. Yasadışı olduğunu sandığımız bu gizli örgüt hücresini lütfen yakalayınız ve itiraf ettireceğiniz eylemleriyle televizyonda teşhir ediniz...

Erkeksiz eve polis giremez

Şiddet'e ilişkin tartışma Millet Meclisinin gündeminde idi: MSP'li Sener Battal, Meclis gündemine ilişkin önergesi hakkında görüşlerini açıklarken, polisin evlere istediği zaman ve mahkeme kararı olmadan giremeyeceğini zira evde erkek bulunamayabileceğini söyledi. Şener, bu nedenle polisin bu gibi durumlarda en az iki tanıkla birlikte eve girmesinin doğru olacağını, bunu önermeyen yasalara karşı olduklarını açıkladı.

Cici beyler cici hanımlar

Her yıl cici beyler cici hanımların noel amcalarının armağanlarını asmak için seçtikleri noel ağacı geleneği bizde de giderek yayılıyor. Evin bir köşesine bir çam ağacı kondurulacak ve çam ağacının üstünde ışıklar ,yakılacak ve noel babalarının onlara getirdiği hediyeler bu çamağacının dallarına asılacak. Sonra, sonra beyler cici hanımlar Saat tam onikide elektrikleri söndürüp birbirlerini öpecekler. Bu öpüşme faslında karanlık şaşırmaları ve küçük küçük kaçamaklar yaşanacak, sonra Happy New year.... Happy New Year...

İşsize de Happy New Year

Hapiste yatan yurtseverlere'de Happy New Year

Sefalet ücretine köle edilene de Happy New Year

İlaçsıza, evsize, işsize, horlanana, ezilene tümüne Happy New Year

Ve Cici hanımlarımızın cici beylerimizin bu "Happy New Year"leri için her yıl çöpe atılan bir orman.

Bizim ağaçlarımız.

Bizim topraklarımızın ağaçları.

Bizim insanımızın ağaçları.

Bizim ormanımızın ağaçları.

HAZIRLAYANLAR: Tanju CILIZOĞLU- Kerim MERT- Muzaffer TURAN

Milliyet Sanat Dergisi kapatıldı

Milliyet sanat Dergisi üçyüzellinci sayısından sonra yayına ara verme kararı aldı.

Türkiye'de ilk kez yayına giren haftalık sanat Dergisi olan Milliyet Sanat Dergisi'nin yayına ara vermesi konusunda bilgisine başvurduğumuz yönetmen Akal Atila bu konu da şu bilgiyi verdi.

"Milliyet Sanat Dergisi'nin bu hafta üçyüzellinci sayısını çıkararak yayına bir süre ara vereceğiz. Bu ara vermenin ne kadar süreceği konusunda şimdilik benim bir açıklama yapmam mümkün değildir...

Milliyet Gazetesi tarafından çıkarılan Milliyet Sanat Dergisi'nin 1979 yılında son sayısı çıktıktan sonra yayınına ara vermesine neden olarak verilen bilgiler arasında gazetenin yeni ortaklarının yaptığı ekonomik düzenlemelerin neden olduğu belirtilmektedir. Milliyet Gazetesi'nin yeni ortakları bu konu da kârlılık prensibi içinde Sanat Dergisi'nin giderleri ile gelirleri arasında ki dengeyi olumlu bulmadıkları için bu kapama kararını aldıkları sanılmaktadır.

Milliyet Sanat Dergisi'ni hazırlayan profesyonel kadronun şimdilik Milliyet'te çalışmalarını sürdürecekleri de beklenmektedir.

Portekiz'de bir karikatürcü mahküm oldu

LİZBON (REUTER)

Lizbon Mahkemesi, ünlü karikatürcü Cid'i Devlet başkanına hakaret ettiği gereçesiyle Başkan Alvaro Ramalho Eanes'e 5000 dolar tazminat ödemeye mahkum etti. Ayrıca karikatürcünün kitabı toplatıldı. Cid, "Süperman" adını verdiği kitabında, Başkan Eanes'i, uzayda çeşitli serüvenler yaşayan komik bir kahraman olarak göstermekteydi. Bu kitap toplatıldı. Cid'in bundan önce, Eanito adını verdiği kitabında Başkan'ı korkak bir boğa olarak gösteren karikatürü de dava konusu olmuş, ancak bu dava daha sonra düşmüştü.

Ekber Babayev üstüne

Hayati ASILYAZICI

1967'de tanıdım Ekber Babayev'i. Sovyet Tiyatrosunu araştırmak için gitmiştim Sovyetler Birliğine. Baleyi, müziği, sayıları oldukça kabarık olan ünlü sanatçıları tanıma, görme olanakları doğmuştu ilk gidişimde. O yıllara göre oldukça uzun kaldım denebilir. Yalnız Moskova'da otuzun üstünde tiyatro vardı. Görsel sanat merkezlerindendi Moskova ve Leningrad. Üstelik büyüleyici bir kentti Leningrad. Ama Moskova'da sıcak dostların çemberinde yaşamak mutluluk veriyordu bana.

Mayakovski Tiyatrosu geziye gitmiş, burada yeni ve görkemli bir topluluk olan Oleg Yefremof'un yönettiği Sovremenik (Çağdaş) Tiyatro, Edwar Albee'nin "Küskünler Kahvesi"ni sergiliyor. Tiyatronun adı heyecanlandırmıştı beni. Çağdaş Tiyatro'nun gösterisi olağanüstü düzeydeydi. Tiyatro büyüsü böyle başlamıştı. Moskova'nın önde giden iki yeni topluluktan biriydi Sovremenik Tiyatrosu.

Ertesi gün beni almaya gelenler iki kişiydiler. Türkolog Vera Feonova'ydı biri. İkincisini ilk kez tanıştırdı Nonna Farac. "Nazım'ın dostu Ekber Babayev" diye. Azerbaycanlıydı Doç. Dr. Türkolog Ekber Babayev. Ama İstanbul Türkçesiyle konuşuyordu. Ünlü besteci orkestra yönetmeni Niyazi'nin dostu olarak çabuk sanatçı dostlar ediniyordum. Ekber Babayev bir başka yürekle konuşuyordu benimle. Sanatsı betimleri, ozan gönlü sözcüklerine, düzyazı mücevherlerini katışına tanık oldum tanıştığım gün. Konuyu edebiyata götürüp, Türkiyeli dostlarını soruyordu. Her konuyu akıcı Türkçesiyle anlatma yetisine sahip olduğu için Türkiyeli dostlarını sıcak yüreğiyle çabuk etkiliyordu. Bunca işleri olmasına karşın, dostlarına zaman ayırmada cömertti; bunu zamanla anlayacaktım.

Ekber Babayev'in nesnel bir gerçekçiliği vardı. İyi bir edebiyat tarihçisi, yetkin bir anlatıcıydı. İlk tiyatro sınavımı başarıyla verdiğimi söyleyen Nonna Farac'a "Bu akşam, Hayati'yi biz götürmek istiyoruz tiyatroya" dedi. İlk günkü gibi, hangi tiyatroya gideceğimi bilmeden akşamı beklemeye başladım. Taksiden indiğimizde kalabalıktı alan. Kapalı salon mitingine gider gibi yaklaştık bir binaya. Güçlükle içeri girmeyi bayardık. Ama marşlar, şarkılar, müzik sesleri etkili biçimde yayılıyordu çevreye. Boy çekimi içinde ilerledik salona doğru. Bolşevik, Menşevik asker giysililerin balalaykalarından Rus halk şarkılarının en güzel ezgilerini dinlemeye başladık. Görüntüler, herhangi bir tarihsel sahneyi yansıtma ve anlatmaktan doğan nefis hazların doyumuna varmaya çalışıyor ve olayın ya da görüntünün ne olduğunu kavramaya çalışıyordum. Aslında olayın heyecanı, şarkıların güzelliği, neyin nesi olduğunu anlamama yetmiyordu. Ne ki, göz uçlarıyla Ekber Babayevle Vera Feonova'nın beni süzdüklerin farkediyordum. O bakışlardan, ilginç bir olayın görüntülerini izlediğimi kavramaya çalıştım. İhtilal şarkılarının, tiyatro gibi anlamlı, toplumsal ya da özü olan bir gerçeği dile getirdiklerini anlamaya başladım. Bilinçli, olumlu ve doğru bir olayın ön görüntülerini, bir ön oyunu fuayede izliyordum. Görsel ve çarpıcı hazza tüm dikkatımı veriyorum. Birden beklenmedik bir durumla karşılaştım: Silahlı bolşevik, menşevik giysili askerlerin, coşkun kişilerin şarkı söyleyerek üstüme doğru ilerlediklerini, balalaykaları bir kamera gibi üstüme çevirdiklerini anlayınca, önoyunla nasıl bir kurgulu sahne yapıtını göreceğimi iyice merak etmeye başladım. Ekber olgucu çağın görkemli sanat olayına tanık olacağımı söylese, daha bir rahatlıyacağım. Ne ki, Ekber'le Vera sözleşmiş gibi, olayın gizini kesinlikle saklıyorlar benden. Tiyatro fuayesi olduğunu afişlerden anladım Şarkı ve sözcüklerle anlatılanları bile açıklamıyorlar, iyice beni gerçek olguların içine gömüyorlardı.

Sonra sustu müzik. Asker giysili sanatçılar hemen dağıldılar. Kapılar açıldı içeriye girdik. Babayev; "John in Rus İhtilalini anlatan bir oyununu, Dünyayı Sarsan On Gün"ü göreceğiz dedi. Toplumsal yoksulluğu, korkunç yıkımları, iç savaşı, çatışmaları olabildiğince vermeyi başaran "Dünyayı Sarsan On Gün"ü, Sovyetler Birliği'ne gitmeden okumuştum. Bir önceki gün gördüğüm oyunu da Devlet Tiyatrosu'nda izlemiştim. Tiyatro salonunda içim rahat olarak Vera Feonova ile Ekber Babayev'in arasına oturdum.

Olağanüstü bir görüntüyle başladı oyun.Bir belgeselin sahneye aktarılışını ayrıntılı biçimde burada anlatmak güç. Çünkü Ekber Babayev'le izlediğim yapıt beni sanat yaşamımda sarsan iki oyundan biridir. Ekber Babayev'in sınava sokar gibi bu tiyatroya götürüşünün nedenini oyun sonrası olmasa bile iki gün içinde kavrayacaktım. Babayev'in sanatçı kişiliği vardı. Tiyatro eleştirmeni olarak bu seçmeyle yüzyüze getirdiği için olayın sanat yaşamımda unutulmaz bir yeri vardır.

Türkiye'den giden herkese gösterdiği yakınlığı anlatmak olası değil. Yüce bir gönlü vardı. Doğuştan insan sevgisiyle doluydu. Türkiyeden gidenlere bağlılığını anlatmak gerçekten güçtür. Her Türkiyeliyi Nazımla özdeşleştiriyordu. Nazım sevgisini konuşmalarından anlamak kolaydı. "Yaşamı ve Yapıtlarıyla Nazım Hikmet" adlı kitabında nesnel yaklaşımlıdır. Ama konuşmalarında doğrusuya ayrıntılı biçimde betimliyordu Nazım Hikmet'in sanatını ve yaşamını. Bütünsellik içerisinde bir senaryo gibi anlatırdı. Yaşamının herhangi bir sekansını senaryo yazarı gibi ustalıklı verirdi. Donatımcıydı. Senaryodan bir sekansı, ya da bir kaçını vermeye başladığı zaman, bütün açıklamaları yapan yönetmen denli yorumcuydu.

Oyunun sonunu bekleyemeden antrakta hemen sordu "Nasıl buldun,. nasıl buldun? " diyordu. Vera Feonova'nın merakı da ondan az değildi. Oyun büyülemişti. Görkemli bir yapımla böylesine büyük bir yapımla ilk kez karşılaşıyordum. "Olağanüstü güzel bir oyun. Beni yönetmeniyle tanıştırır mısınız" dedim. Aldılar götürdüler yönetmenin odasına. Babayev, kapıyı açan bayana: "Lubimof yoldaşla görüşmek istiyoruz. Türkiye'den bir tiyatro eleştirmeni konuğumuz var. Kendisini kutlamak istiyor." dedi. Oyun bitmeden kutlama gereğini duymuştum. Çünkü "nasıl bulduğum" sorulduğundan bu yöntemi seçmek gereğini duyuyordum. Babayev'in gözlerindeki ışığı hiç unutmam. Olayın görgü tanığıdır Türkolog Vera Feonova.

Az sonra genç bir sanatçı geldi. Yönetmen Yuri Lubimof'un böbrek iltihabından ötürü hastaneye yattığını söyleyen genç sanatçı, Lubimof'un yardımcısıymış. "Dünyayı Sarsan On Gün"de, Kerenski'yi canlandırıyordu. İhtilal başarıya ulaşınca, Kerenski kadın giysisiyle Kışlık Sarayın arka kapısından sıvışıp kaçmıştı. Geçici hükümetin başı, Amerikaya sığınmıştı, halen orada yaşamaktadır. Bir yıl öncesine dek oradaydı. Vitoski oynuyordu Kerenski'yi. Ozan aynı zamanda. Oyundaki şarkıların sözlerini de yazmıştı.

Babayev "Bu sözlerini Lubimof'un duymasını isterdim. Ama ona Vitoski iletecek" demişti.

Ekber Babayev'le bir çok kez tiyatroya gittim. Sovyet tiyatrosunu yakından tanımama katkıları oldu. Anılarımız pek çoktur. 1968'de on gün süren bir gezi yaptık. Bakü'de Vakıf'ın 150. yıldönümüne katıldıktı. Kemal Tahir de vardı bu gezimizde. Bu geziler, başlı başına bir kitapçık olur.

Bugünkü Sovyet tiyatrosunun doruktaki topluluklarından Taganka Tiyatrosunu, yönetmeni Yuri Lubimof'u, genç sanatçılarla sergilediği oyunları unutmak olanaksız. Yuri Lubimof'un sahnelediği "Dünyayı Sarsan On Gün"ü, "Sezuan'ın İyi İnsanı", "Galile"si, "Tartuf"u, bugün gibi anımsıyorum. Çağdaş tiyatronun büyük ustalarından birini tanımamı Ekber Babayev sağladı. Onun ölümü üstüne saygıyla eğiliyorum.

mayınlar çiçek açmaz

Röportaj: Fikret OTYAM

"Sayın işçi uyuma"

"Kara yılan yapışmış gibiydi dalıma"

—3—

KARA yılan yapışmış gibiydi dalıma!.. Takılmıştı bu sozcuğu karama... "Kara yılan yapışmış gibiydi dalıma!"

"Celal birkez daha de bakayım, nasıl olmuştu dalın?"

"Kara yılan yapışmış gibiydi Fikret ağa"

Doldu gözleri, makas değmemiş bıyıklarını dişledi...

Belliydi o korkunç dayağı yeniden yediği yüreğinde, yeniden yaşadığı o korkunç dayağı, hıncını alamayışını, zulumu, yasasızlığı!

Mayınlı topraklardan çok ötelerdedir Sivas'ın Divriği'si.

Al aldır dağları taşları.

"Güneydoğu'dan geliyorum buraya doğrudan" dediğimde almıştı biri sözü:

"Ben sınırda yaptım askerliğin bir bölümünü, mayınların yanında... Ne adam ölürdü, öldürülürdü hey gidi kötü günler hey" demiş, eklemişti:

"...Neredeyse hergün ölüm, hergün ölüm! Sonra müsademeler, anlaşmalı anlaşmasız, koyunlar kaçırılırdı, atışır dururduk karşılıklı, kardeş kardeşe, kardeş kardeşe, içim yanardı alev alev, içim yanardı.. Ya Allah Ya Muhammed, Ya Ali... İçim yanardı, ama görev bu, vur dediler mi vuracaksın, ama neden, niye, yok muydu başka yolları, öldürmesiz?"

Oturuyorduk grevci işçilerle al al parlayan dağlara doğru, dağ taş yazılarla doluydu ak bezlerle al al. Bir avuç işçi direniyordu yasasızlığa karşı, tarifsiz güzel bir direnişti bu, dimdiktiler türlü zorlamaya hayınlığa, kalleşliğe bir lokma hak için, kendilerinin de insan olduklarını artık belletmek için... Dağ taş yazılıydı ak bez üstüne al boyayla:

"Eğer güçlü kollarımız isterse bütün çarklar durur"

"Grevler işçilere birleşmeyi öğretir. Onlara ancak birleştikleri zaman kapitalistlerle mücadele edebileceklerini gösterir..."

"Yaşasın Divriğili işçilerin birliği ve dayanışması".

"Div Pelet maden işçileri Cürek madenleri işçileriyle birleşin... Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar birleşin"

"Yaşasın işçilerle yoksul köylülerin birliği"

"Bu iş yerinde grev var"

"Herkese iş köylüye toprak"

"Evlat acısına son"

Dişliyorlardı o kara, o makas değmemiş bıyıklarını, suskun, öfkeli.

Sazın döşüne döşüne vuruyordu tezeneyi:

"Dünya bozuk usta gönder yaradan"

Ve Gazi Metin, bir maden işçisi Gazi Metin iyice yumuldu sazına, marşımsı bir hava tutturdu, onoirleri yürütür sine, hızlı, canlı, öfkeli ve de içten:

"...İşverenler bize düşman/ Haydin greve greve/ Yaptığına olsunpişman/Haydin greve greve/Silahımız kazma kürek/Tüm işçimiz çatal yürek/Sesini duyursun Cürek/Haydin greve greve/Emekçinin hepsi birdir/Irk ayrımı yapan kördür/Bizi ayıranı sürdür/ Haydin greve greve/Alın teri emeğimiz/Maden tozü yemeğimiz/Susuz kuru damağımız/Haydin greve greve/Gazi Metin düzen feci/Tüm işçi başımın tacı/ Galip gelir işçi gücü/Haydin greve greve..."

Celal'in dolmuştu gözleri...

"Nasıl dövmüşlerdi Celal, aklına mı düştü, nasıl inmişti coplar sırtına?"

"Kara yılan yapışmış gibiydi dalıma"

Celal çocuk yoksuldur, köyün malını güder idi küçükken... Divriği'nin Günbahçe köyünden gelmiştir düzeni bozuk dünyaya... Günbahçe'nin eski adı Haz Erkek idi, kendi de bilmez kimse gibi neden Haz Erkek'ti de sonraları neden Günbahçe olduğunu!

Celal'in babası İsmail, anası Kiraz kadındır, dört erkek ve beş kız çocuk getirmiştir Kiraz kadın, bunlardan birisi Celal.

"Toprağınız var mıydı Celal?"

"Bizim toprağımız yoktu efendim... Divriğinin ağaları zamanında köyümüz geri kalmış kitlelerini kandırmışlar, çeşitli yollardan topraklarını elde etmiştir!"

"Nasıl yani?"

"Efendim, elli altmış yıl evvel Divriği'de bir ihtiyara, (İslamın şartı kaç?) diye sorsaydın, (altı) derdi sana! (Altıdır İslamın şartı) (Yahu, İslamın şartı beştir, altıncısı da nereden çıktı) dediğinde (Altıncısı Ayangil'in kapısından geçmektir) der idi... Bundan elli altmış yıl önce Ayangiller kapıdan geçen köylüyü tutar, içeri çeker heybesindeki yumurtaydı, yağdı, baldı yani heybede ne varsa alır, diyelim elli yüz bilmem kaç mecidiyelik bir senet imzalatır atarlarmış dışarı! Benim babam da çocukken buradan geçiyor, indiriyorlar eşekten, babam şimdi yetmişiki yaşındadır, eşeğin üzerindeki semeri alıyorlar samanla beraber, heybesini de alıyorlar bir temiz dayak cennetten değil cehennemden çıkma, yallah dışarı! Kasabaya geliyor çarşıya ağlayarak... O zamanın parasıyla beş kuruş on kuruş saman satıp tütündü kavdı tuzdu gazdı bişeyler alacak, bu paradan oldu, çuvalla heybe de gitti! Derken Divriği'nin ileri gelenlerinden bir başkası oğlum der neden ağlıyorsun? Böyle deyince babam durumu izah eder, durum böle böle der, çuvalı da aldı, heybeyi de, samanı da para da vermedi! Al diyor öteki, al sana onkuruş para, git ne alacaksan al, babana götür... Sen buna şükret seni öldürmediklerine dua et diye ekler! İşte, hükümetin zayıf düştüğü zamanda bu kasaba eşkiyalarının yaptıklarından bir örnek sana!

Okumam mı? Benim okumam çok, ama çok zor oldu ya dost, ya can erenler, çok zor oldu... Babam beni Divriği'nin Cumhuriyet okuluna verdiği zaman köyden yayan bir buçuk saat gelip gitmek var idi! Böyle devam edip bitirdim ilkokulu... Ortaokula gittiğim zaman, elimizde icara ektiğimiz bir tarla var idi on dönüm kadar, Demokrat Partili bir milletvekilinin tarlasıydı bu... Adam bu tarlayı satılık etti bize, biz de toprağımız olmadığı için borç harç bu toprağı aldık, Hüseyin Yüksel'di adı milletvekilinin, bu tarlayı iki bin ikiyüzelli liraya satın aldık, ama çok paraydı bu, babam bu parayı bulamadı, yataktı, inekti, bilezikti ne varsa para edecek hepsini sattık... Sattık ama, bin beş yüz temin edebildik verdik adama, geri kalan kısmını borçlandık tabii... Borçlanınca da benim okuma olanağım kalktı, orta ikiden terkettim! Okulu bırakınca köyün sığırını gütmeye başladım, sığır başına bir ölçek buğday idi kazancım...

Sığırlar, bizim burada bügelek diye bir sinek vardır, sığırlar bu sinekten çok korkar, iğnelerler hayvanları, onun sesini duyan sığır kuyruğunu kaldırır savunmaya geçer sözüm ona! Hiç dinlemez sokar beriki, o kalın deriden geçirir iğnesini deli eder hayvanı... Sığırları bögelek tuttu... Benim, Divriği demir çelik madenlerinde çalışan Bozo Bozkurt diye bir tanışım var idi ve benim ayakkaplarım yok idi, adam işletmeden verdikleri bir çift potini bana hediye etmiş idi... Ben potinlerin boğazını kestim, iskarpin şekline soktum! Bunlar ise dağlarda gezerken yamuldu, koşarken baktım olmuyor sığırlara ulaşamıyorum yolun kenarına çıkardım yayan yapıldak koşmaya başladım bögelek tutmuş sığırların ardından!

"Peki ama Celal, neden kesmiş idin potinlerin boğazını?"

"Şey efendim, şeyden herhalde gençlikten, fiyakalı olsun, potinden daha şıktır iskarpin bundan olsa gerek! Neyse, sonunda sığırları sineklerden kurtardım, yatacakları yere götürdüm, geldiğimde yolun kenarına baktım benim potinden bozma iskarpinlerim yok! Yoldan geçenler, atılmıştır diye almış olsalar gerek... Dağın başında yalnız ben varım, kimsem de yok halımdan sonra, gelen giden de yok! Ayağımdaki yün çorabın kasnağını indirdim ayağımın altına doğru! Birgün yolda bir çobana rasgelmiştim, ona anlatmış idim halimi, o da haber göndermiş bir hafta sonra bir Soğukkuyu lastiği gelmiş idi, Ankara'da yaparlar bunu Soğukkuyu'da... Bir hafta içinde geven dikenleri param parça etmişti ayaklarımı, her taraf yara bere kan revan içinde, neyse bir yılımı tamamladım valla yalan olmasın bin beş yüz lira falan tuttu çobanlığımdan aldığım, babama verdim parayı, borcumuzu ödedik sonunda. Daha sonra bu sefer Divriği'nin hergelesini sığırını yani yaydım, tam iki yıl...

Bir gün kendimi İstanbul'da buldum! Fahrettin Kerim Gökay'ın kardeşi Nurettin Kerim Gökay'ın matbaasında odacılık yapmaya başladım... İki yıl sürdü bu, bin dokuz yüz altmış altı idi... Sonra askere gittim Erzurum'a, Dumlu'da orada şoför eğitimi gördüm, ehliyet aldım ulaştırma oto bölüğünden, sonra Ardahan'a çavuş talimgahına gittim, çavuş talimgahında atış idare talimgahının yirmisekize bir pekiyi derece ile diplomamı aldım, birliğim Dumlu'ya geldim Çavuş olarak terhis oldum... İstanbul'a eski işime dönmek istedim, babam razı gelmedi, evlendirelim seni dedi, evlenmek hoşuma gitti, tatlı geldi tabii, gençtim, askerliğimi de yapmış idim, babamın sözünü de dinlemiş oldum... Evlenince Divriği Demir Çelik Madenlerine girmek girebilmek için akla karayı seçtim, başımızı vurmadığımız, yalvarmadığımız kimse kalmadı, yıl bin dokuz yüz yetmiş idi... Yetmişbir şubatının onüçünde işbaşı yaptım sonunda! Ondokuz lira yevmiye ile elektrikçi olarak!"

"Hele dur bi yol Celal, ne elektrikçisi, şoförlükle ne ilgisi var bunun?"

"Efendim var, ben İstanbul'da matbaada çalışırken cumartesi öğleden sonra pazar günleri tastamam Şirinevlere giderdim, orada bizim Divrikli Mustafa Cansoy diye bir hemşehri arkadaş vardı onun yanında çalıştım, orada öğrenmiştim elektrikçiliği tam iki yıl çalışmış idim cumartesi yarım gün pazar tam gün, elektrikciliğim buradan geliyor...

O zamanlar tabii babamla benim ayrımız gayrımız yok, o zamanın parasıyla bizim on bir bin dokuz yüz kırk lira mı ne borcumuz var idi, ondokuz lirayla çalışa çalışa bu parayı ödedim, dokuz nüfusuz ve benden başka çalışan yok, üç kardeşim de okuyor, bir çocuk da benim oldu, adı Mete Han Kurt!... (Gülüşmeler) Efendim sonra dedemizden kalma ev başımıza çökmeye başladı, geliyorum ey canlar, erenler haberiniz olsun der gibi çatırdıyor gün gün! Yıktık, söktük tamir ettik, ettirdik geceyi gündüze katıp... Gündüz işte, gece inşaatta çalıştım. Eski ev iki gözdü, gusulhane falan yok, iki göz bir ev..."

"Peki boy suyunu nerede dökünürdünüz?"

"Biz, teşin denilen büyük bakır kapların içinde yıkanır idik, odada iş bitti mi teşinin kulpundan kulağından tutup suyu yallah ederdik dışarı! Evde anam yıkanırken hepimiz komşuya gider otururduk, sonra o çıkar babam yıkanır, bacılarım, sırayla giden yıkanır gerileri konu komşuda bekler, herkesin yıkanması bitti mi ki zaten akşamı bulurdu, akşam otururuz soframızın başına çorbamızı içeriz..."

"Peki Celal can, şimdiki ev nasıl oldu?"

"Şimdiki ev biraz iyi oldu, beş odalı, tuvaleti çok muazzam yaptım, banyoyu falan... Biraz borçlandım tabii, ev bana seksen bin lirayı geçkin paraya maloldu, iki katlıdır beş odası var, içten içe yüz doksan metre, hepimiz yerleştik, misafir odamız da var."

"Derken Celal?"

"Derken tabibim gülyüzlüm, sultanım derken grev başımıza çıktı!"

"Dur gelme greve daha, sorularım var, örneğin hangi gazeteleri, dergileri okursun, ilk gazeteyi nerede nasıl okudun?"

Ben ilk gazeteyi Divriği'de hergele yayar iken (...) gazetesinde Aliçoyu Kan Ağlatan Sivaslı diye bir tefrika çıkıyordu pehlivan tefrikası, yahu Aliço'yu kan ağlatan Sivaslı kimmiş mimmiş derken kaptırdım bu gazeteye askerliğimi bitirene dek bu gazeteyi okudum yıllar yılı..."

"Hepsini her sayfayı, her yazıyı okur muydun?"

"Hayır! Onlarla hiç alakam yok, sadece tefrikalarını okurdum, hikayeleri falan... Divriği'nin Yalnız Söğüt Köyünde Ali öğretmen vardı, o başka gazeteleri okurdu, o çok gazete alırdı, yaşıtımdı, askerden yeni gelmişim. O'nun gazetelerine de bakıyorum, uzatırdı. yahu bak şu yazıya falan diye bana başka gazetelerdeki yazıları da okutmaya başladı, tabii ben kendi gazetemi okumaya devam ediyorum, o öğretmen de bunu neden okuyorsun demiyor, bak şuraya diyordu adam ne yazmış diyordu ve gazeteyi uzatıyordu bana... Ohooo neler dönüyormuş da haberimiz yokmuş meğer, dünyaya bak sen dedim kendi kendime, sonra anladım okudğum gazetenin bizi yıllardır uyuttuğunu sonunda, derken oniki mart muhtırası çıktı ortaya..."

"BU İŞ YERİNDE GREV VAR."

YARIN: "İŞÇİ SINIFININ BİLİNCİNE VARDIM"

SPOR SPOR

Kaybedilen puanlarla birlikte, primler de kayboluyor

Boluspor futbolcuları, ilk yarıda istenilen puanları elde edemeyince, verilmesi kararlaştırılan 871 bin liralık primin 407 bin lirasını alabildiler. BolusporGenel Kaptanı İbrahim Çelik'ten edinilen bilgilere göre, ligin ilk yarısının 15 maçını kapsayan prim sisteminin toplamı 871 bin lira olarak belirlenmesine rağmen, 3 Ocak gününe değin izin verilen futbolcular, oynadıkları 15 maçta 407 bin lira prim aldılar. İlk yarı boyunca deplasmanda oynanan 8 maçta alınan 4 mağlübiyet futbolcuların alacakları primlerin tamamını alamamalarına neden oldu.

2.ligde, klas futbolculardan oluşan kadrosu ile Mersin İdmanyurdunu 3 puan geriden izleyen Boluspor, ilk yarıda Urfaspor, Elazığspor, Ankaragücü ve Eskişehir Demirspor deplasmanlarında başarılı olamayınca liderliğe yükselemedi.

464 bin lira primden olan Boluspor'lu futbolcular

Trabzon, Antep seferine hazırlanıyor

Trabzonspor, ilk yarının son deplasman maçı olan Gaziantepspor maçı hazırlıklarını yoğun bir biçimde sürdürmekte.

Şenol

Trabzonspor Teknik İşler sorumlusu Suha Akçay, Gaziantepspor maçının ilk yarının son deplasman maçı olduğunu belirterek maçla ilgili şöyle konuştu:

"İlk yarının son deplasman maçında mağlup olmamak ve ilk devreyi lider olarak bitirmek amacındayız.

Sakat futbolcularımızın tümü iyileşmişlerdir. Çalışmalarını ancak bunların içerisinden Ahmet'i Antep maçı kadrosuna almayı düşünüyoruz.

Durumu son idmandan sonra belli olacak olan zorlu bir deplasmana çıkacağız. Hava koşullarındaki son bozukluklar nedeni ile, bir gün önceden karayolu ile Gaziantep'e gideceğiz.

Amacımız orada da iyi futbol oynıyarak mağlup ünvanımızı korumaktır.

Rize bölgesinde 11 yeni hakem göreve başladı

RİZE (THA)

Uzun yıllardır futbol hakem sıkıntısı çeken Rize bölgesi milli hakemlerden Kemalettin Dilaver'in açmış olduğu son kursdan sonra bu sorun büyük ölçüde çözümlenmiştir.

Son hakem kursundan sonra namzet dönemlerinde başarılı not alan 11 yeni hakemde bölge hakemi olmayı hak kazanırken Rize bölgesindeki hakem trio sayısıda 7'ye yükselmiştir.

Ayrıca Rize bölgesinde 5 yıldan beri bölge hakemliği yapmakta olan Metin Dili, son denemelerden sonra başarılı not alarak milli hakemliğe terfi etmiştir.

Öte yandan Rize bölgesinde bulunan 21 futbol hakemi Rize'de yaptıkları toplantıda, federasyonun yakın ilgisini ve görev beklediklerini belirtmişlerdir.

Soyuer:"Amacımız ilk üç arasına girmek"

RİZE (THA)

Rizespor Teknik Direktörü Zeynel Soyuer, "amacımız devreyi ilk üç arasında bitirmek" dedi.

Çalışmalarını sıkı bir şekilde sürdürdüklerini, takımda cezalı ve sakat futbolcuların bulunmayışının kendileri için avantaj olduğunu belirten Soyuer "Rizespor bu dönem ilk kez 1. ligde mücadele etmekte kadromuz genç elemanlardan oluşmaktadır. Buna karşın ligde en fazla gol atan ekip durumundadır. İlk yarının son iki maçının kendi sahamızda, Galatasaray ve deplasmanda Orduspor ile yapacağız, her iki maçtan en az 3 puan bekliyoruz" dedi.

İlk yarının son iki maçını bu hafta, kendi sahasında Galatasaray ve son maçını deplasmanda Orduspor ile yapacak olan Rizespor da, bu maçların primi 25'er bin lira olarak saptandığı yönetim kurulu tarafından açıklandı.

Konuyla ilgili olarak bir açıklama yapan Rizespor yöneticisi Ali Baba Çillioğlu şunları söyledi.

"Ligin ilk yarısını iyi bir derece ile bitirme arzusundayız. Son iki maça süper prim vermeyi uygun gördük. 4 puana 25'er bin lira, 3 puana 17 bin lira ve 2 puana 10'ar bin lira süper prim vereceğiz"dedi.

Diyarbakır,Ordu'ya puan için gidiyor

Diyarbakırspor'un tam kadro ile Ordu'da yapılacak maça katılacağını bildiren Çetin Güler iyimser olduklarını söyleyerek "puan almamamız için bir neden yok" dedi.

Diyarbakırspor teknik direktörü Çetin Güler, muhabirine yaptığı açıklamada, askerlik görevi nedeniyle çalışmalara katılmayan Vehbi dışındaki tüm futbolcuların milli maç döneminden de yararlanarak iyi bir şekilde Orduspor'la yapılacak maça hazırlandıklarını belirtti. Çetin Güler maçın sonucundan iyimser olduklarını da kaydederek"İyimserliğimiz boş bir hayalden ibaret değil, çalışmalarımızın ürün vermesi gerektiğine inanıyoruz. Diyarbakır'ın sürekli puan kaybına uğrayan değil, puan toplayan durumda olması gerektiğine inanıyoruz, kazanacağımızı ümit ediyoruz. Kazanmamamız için neden yok" şeklinde konuştu.

Öte yandan teknik direktör Güler, Vehbi'nin de gerek antremarlara gerekse maçlara katılabilmesi için genelkurmay başkanlığı ve 7. Kolordu komutanlığına başvrularda bulunulduğunu bildirmiştir.

Beşiktaş yönetim kurulu 6 üye ile toplantı yaptı

İSTANBUL (THA)

Beşiktaş yönetim kurulu haftalık olağan toplantısını 6 üyesi ile yaptı.

Geçtiğimiz haftalarda huzursuzluk söylentilerini yalanlayan ve konu ile ilgili bir bildiri yayınlayan Beşiktaş yönetim kurulu dün yaptığı toplantıya yedekler de dahil 6 üye katıldı.

Toplantıya davet edilen teknik direktör Serpil Hamdi Tüzün takımın son durumu hakkında bilgi verdi.

Hükümetlerle birlikte, müdürler de değişiyor

Beden Terbiyesi Genel Müdür vekili Refaiddin Şahin'ın yeni oluşturulacak federasyon kurullarına bakanlık ve genel müdürlük mensuplarının alınmamasını istediği öğrenildi.

Yeniden göreve getirilen federasyon başkanları ile bir görüşme yapan Refaiddin Şahin kurullarda bakanlık ve genel müdürlük mensuplarının yer almasının diğer hizmetleri aksattığını söyledi.

Bu arada federasyon kurullarında mutlaka birer spor hekiminin bulunmasının istendiğini de bildirdi.

NE ALIRSAN 12,5

EMRE

Halkın Gazetesi
Demokrat
Çatalçeşme sok.No:50
Cağaloğlu/İSTANBUL
Telefon: 28 08 15
Yıl: 11 Sayı: 3245/3
Ankara Bürosu:
Konur Sok. 24/19
Kızılay/ANKARA
Telefon: 17 01 41

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM
Genel Koordinatör Arslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Yönetmeni Bülent ÖZÜKAN
Sorumlu Yazıişleri Müdürü Işık YURTÇU
Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASU

ABONE KOŞULLARI
Yurt içi
3 aylık 675.— TL
6 aylık 1350.— TL.
1 yıllık 2700.— TL.
Yurt dışı
3 aylık: 1350
6 aylık: 2700
1 yıllık: 5400

İLAN KOŞULLARI

2,3. sayfalar (süt.cm)	400 — TL.
Devam sayfaları (süt-cm)	450 — TL.
İlan sayfaları (süt-cm)	320 — TL.
Doğum, nişan, evlenme, ölüm, teşekkür (1 süt, 5 cm)	700 — TL.
Yayın ilanları	400 — TL.
Küçük ilanlar (kelimesi)	10 — TL.

Demokrat ofset tesislerinde hazırlanmış Hürriyet ofset tesislerinde basılmıştır.

Baştürk: Marifet örgüt kapatmak değil, faşist katilleri yakalamak

HABER MERKEZİ

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, Kahramanmaraş katliamının yıldönümünde yapılan gösterilerden sonra çok sayıda yurttaşın gözaltına alınması ve TÖB-DER'in kapatılması üzerine yaptığı açıklamada, "Ülkeyi hapishane haline getirerek yonetemezsiniz. Marifet demokratik dernekleri kapatmak değil, faşist katilleri yakalamaktır" dedi.

Baştürk açıklamasında Maden-İş Sendikası'nın genel kurulunda Enternasyonal marşı söylendiği gerekçesiyle bu sendikanın yöneticileri ve genel kurul divan üyelerinin göz altına alınmasını da kınayarak bu uygulamanın şimdi başbakanlık müsteşarlığına getirilen kişinin örgütü olan MESS'in istekleri doğrultusunda özellikle toplu sözleşme döneminde yapıldığını belirtti.Önümüzdeki günlerde halkımızın daha fazla sömürüye itileceğini yokların kıtlıkların yaygınlaşacağını, emekçi halkın en temel demokratik hak ve özgürlüklerinin yok edilmeye çalışılacağını emekçi örgütlerin kapatılmaya devam edileceğini vurgulayan Abdullah Baştürk açıklamasına şöyle devam etti:

"Yakalanan faşist katilleri hapishanelerde tutamayan Türkiye'de silah kaçakçılığını yürütenlerin üstüne gidemeyen demokratları, ilericileri, devrimcileri hapishanelere dolduran ancak ve ancak bir avuç sömürücünün hizmetinde yol alan siyasi iktidar ateşle oynamaktadır. Siyasal iktidarı ve onun başını bir kez daha uyarıyorum. Egemen sınıfların sorunları daha fazla baskı ve devlet terörü ile çözülmüş olsaydı, Şah tahtında kalırdı. Küba'da Batista devrilmezdi.

Türkiye toplumu, ülkeyi hapishane haline getirerek yönetmek isteyenlerele mücadele etmek için yeterli tarihsel deneye sahiptir.'.

TUTUKLAMALAR KINANIYOR

Öte yandan Türk Tabibler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Dr. Erdal Atabek'de K. Maraş soykırımını protesto edenlerin göz altına alınmasıyla ilgili olarak gazetemize şu açıklamayı yaptı:

"Kahramanmaraş soykırımı herkesin lanetlemesi gereken korkunç bir olaydır. Ve bu kitle soykırımının hiç bir zaman unutulmaması gerekir.

Bugün ülkede tırmandırılan faşizme karşı çıkmanın her demokratın görevi olduğunu bilmek her demokrat için zorunludur.

Kahramanmaraş olaylarını kınamak ve toplumun bu olayı unutmamasını sağlamak için yapılan gösteriler önemli bir gerçeği vurgulamaktadır. Bu bakımdan olayı çarpıtmamak, olayla ilgili protestoları yanlış yorumlamamak doğru olacaktır."

K.Maraş

(Baştarafı 1. Sayfada)

rine katıldıklan gerekçesiyle, PTT Tahtakale Santralında çalışan 2 bayan memur, Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından gözaltına alındı.

24 Aralık günü derslere girmediği iddiasıyla gözaltına alınan öğretmenlerden Töb-Der üyesi ve Feriköy Lise'sinin coğrafya öğretmeni olan Bahar Pekuysal dünkü duruşma sonunda tutuklandı. Bahar Pekuysal, gözaltına alınan ilk tutuklanan öğretmen oldu.

Haydarpaşa Lisesi öğrencileri gözaltına alınmaları protesto etmek amacıyla dün 3 saat süreyle okulu işgal ettiler ve okuldan Kadıköy e kadar yürüdüler

ESKİŞEHİR

Seyitgazi ilçesinde Kahramanmaraş olaylarının yıldönümü nedeniyle izinsiz gösteri yaptıkları gerekçesiyle gözaltına alınan 26 kişiden 6'sı tutuklandı.

RİZE

Rize muhabirimiz Mehmet Sözbir'in bildirdiğine göre, 24 Aralıkta başlayan faşist katliamı ve baskıları protesto gösterileri yer yer sürüyor.

RizeValisi'nin 19 öğretmen ve 5 okul müdürünün açığa alındığını açıklaması üzerine, öğretmen ve müdürlerinin açığa alınmasını protesto eden Ticaret Lisesi öğrencileri okul binasını 7 saate yakın bir süre işgal etti.

Meslek Lisesi'ndeki direnişi kırmak için çalıştığı sırada bazı öğretmenlerin polis tarafından tartaklandığı görüldü.

Öğrencilerin çeşitli tepkileri nedeniyle Yapı Meslek Lisesi'ne yeni atanan müdür vekilinin okula gelmediği, yine müdür vekilliğine atanan S.Zeki Özyurt adındaki kişinin de milli eğitim müdürlüğünden işlemin durdurulmasını istedi

Türkeş'in

(Baştarafı 1. Sayfada)

Ercüment Yahnici, dün sabah saat 07.50 sıralarında işine gitmek üzere otomobiline bindiği sırada silahlı kişilerin saldırısına uğradı. Kimlikleri belirlenemeyen kişilerin açtığı ateş sonucu Ercüment Yahnici olay yerinde öldü. Yetkililer, olay yerinde 11 adet 9 milimetrelik boş kovan bulunduğunu söylediler.

Öte yandan Gazi Lisesi'nde öğrenciler gözaltına alınan arkadaşlarının serbest bırakılması için direniş yapmak istemeleri üzerine okulda arama yapıldı. İlgililer aramada herhangi bir suç unsuru bulunmadığını bildirdiler.

Ülkücü

(Baştarafı 1. Sayfada)

giyinmiş kızıllar kol geziyor. Hakimler arasında da kızıllar bulunduğundan milliyetçiler gereksiz yere hapishanede tutuluyor" dedi. Savcının eldeki delilleri iyi değerlendirmediğini ve kasten savsakladığını öne süren Vedat Kasımlar, arkadaşlarının mağdur durumda olduğunu savundu.

Mahkemede sanık olarak dinlenen Şerafettin Avşar da , duruşmanın bu safhasında, savunma yapmasına gerek bulunmadığını belirterek bir an önce tahliye edilmesini istedi. Avşar, tahliye gerekçesi olarak da Vedat Kasımlar'ın ifadesini gösterdi. Sanığın bu isteminin reddedilerek, Veli Can Oduncu ve Baki Gülcan'ın gelecek duruşmaya getirilmesi için Adalet Bakanlığı'na yazı yazılmasını kararlaştıran mahkeme heyeti,duruşmayı ileri bir tarihe erteledi.

YORUM

(Baştarafı 1. Sayfada)

Devriminde İngiliz uşağı Irak Başbakanı Nuri Sait Paşa'yı kurtarmakhazırlıklarına girmiş bir hükümetin eski bakanı var. Gerçekten Hayrettin Erkmen gibi dünyanın eski Foster-Dullez dünyası olduğu sanısıyla Amerika'dan ziyade Amerikancı bir Fatinist (Fatin Rüştü'cü) politikacının yer alması çok büyük bir şanssızlıktır. Hükümetin genel çizgisi Demirel-Erkmen ekseninden geçiyor. Şöyle: Komünist tehlikesi umacısıyla Amerikan uyduluğu dış politika Amerikan güçlerinin İran'ı tehdit etmesini sağlayıp kendisinin başa çıkamadığı Türk halkının yokluklar ve pahalılık karşısındaki tepkilerini uluslararası kapitalizmle elbirliği ederek bastırmak.

Ama bu derece tehlikeli oyunlara değil ilericiler , Erbakan bile izin vermez ve kaldı ki dünya 1950'lerdeki Foster-Dullez'indünyası değil... O zaman herkes dolar arardı. Şimdi herkes dolardan kaçıyor....

Tekel

(Baştarafı 1. Sayfada)

tanbul TEKEL işçilerinin başlattığı direnişe son olarak Adana Sigara Fabrikasında çalışan işçiler de katıldı.

İZMİR'DE 21 BİN İŞÇİ

Öte yandan TEKEL işçilerinin direnişinin giderek daha büyük boyutlara vardığı ve son olarak da İzmir'deki TEKEL Fabrikalarında çalışn 21 bin işçinin direnişi desteklediklerini bildirerek işi bıraktıkları belirtildi.

DİSK'e bağlı Gıda İş Sendikası yetkillileri TEKEL iş yerlerinde çalışan işçilerin bazı istemleri olduğunu ancak bu işyerlerinde toplu sözleşme yetkisine sahip olan TÜRK—İŞ'e bağlı Tek Gıda—İş Sendikasının işçilerin bütün taleplerini göz ardı ederek 21 aydır toplu sözleşme imzalamaktan kaçındıklarını bildirdiler.

21 aydır savsaklanan toplu iş sözleşmesinin geciktirilmeden yapılmasını istediklerini belirten Gıda—İş yetkilileri kendilerine ulaşan bilgilere göre .direnişteki işçilerin istemlerini şöyle sıraladılar:

"—Sendikal hak ve özgürlüklerin kullanılmasının sağlanması

— İşe gidiş gelişlerin toplu olarak yapılması için vardiyalara servis konulması

— Çeşitli işyerlerinden Cibali tütün Fabrikasına nakille gönderilen saldırgan faşistlerin uzaklaştırılması ve İstanbul sigara Fabrikasına yasa dışı olarak yeniden alınan Ahmet Taşkınöz'ün işten çıkarılması

— Tek Gıda İş'in söz verdiği ara zammının alınması

— Çalışanlar arasında ayırım doğuran yüzde 55 lerin herkese uygulanması

— 14 Ekim 1979 ara seçimlerinden önce TEKEL Genel Müdürlüğünün geçici işçilerin devamlı kadroya alınması kararının uygulandığı işyerlerinde uygulanması

Her işyeri için değişik nitelikte olan ve işyeri sözleşmeleri ile alınan giyim eşyası ve işçi sağlığı iş güvenliğini koruyucu malzemelerin alınması"

DİRENİŞÇİLERE YEMEK VERİLMEDİ

Bu arada Cevizli'de sigara fabrikasında sürdürülen direniş nedeniyle işveren işçilere yemek vermedi ve fabrikanın kreşi dahil hiçbir bölümü ısıtılmadı.

İşçilerin kendilerinin dışardan aldırttıkları yiyecekleri de sıkıyönetim güvenlik kuvvetleri el koyarak vermediler.

İşçiler "Kreşimizin yanmaması çocuklarımızın soğukta ve aç bırakılmaması direnişi kırmaz, bütünleştirir" dediler.

ZİYARETE GİTTİLER TUTUKLANDILAR

Öte yandan Vatan Partisi Genel Başkanı Feridun Şakar ve genel sekreteri Ergun Aydınoğlu dün Maraş katliamını protesto amacıyla direniş sürdüren Maltepe Sigara Fabrikası'na ziyarete gittiler ve gözaltına alındılar.

Önce Maltepe Savcılığına sevkedilen Vatan Partisi Genel Başkanı ve Genel Sekreteri buradan haklarında oluşturulan bir suç tutanağı ile sıkıyönetime gönderildiler.

Sıkıyönetim bu konuda dün herhangi bir açıklamada bulunmadı.

MEM—DER'İN AÇIKLAMASI

Öte yandan Memurlar Derneği tarafından yapılan bir açıklamada Gümrük Tekel Bakanlığının komandolara işgal ettirildiği belirtildi.

Yedeksubay

(Baştarafı 1. Sayfada)

tadır. Henüz kesin bir şeye varmış değiliz."

Ahmet İhsan Birincioğlu, "Şura'nın önerileri yasaya dönüştürülecek mi, yoksa yedeksubaylığın 12 aya indirilmesi konusunda bir çalışma var mı?" yolundaki bir soru üzerine de şöyle dedi:

"Askeri Şura'nın mütalasının ışığı altında, ilgili arkadaşlarımız çalışmalar yapıyor. Askerlik süresi şu süreye indirilecek yahut bu süreye indirilecek diye bir şey yok. Yedeksubaylık süresinin 12 aya indirilmesi konusunda şimdilik herhangi bir şey düşünülmüyor."

Milli Savunma Bakanı "Kısa dönem söz konusu mu?" şeklindeki bir soru üzerine de " O çok mühim ve enterasan bir durum. Şu anda sırada 26 bin kişi var. Bakalım ne yapacağız. Çalışmalar devam ediyor. Şu anda kesin hiç bir şey yok."dedi.

toplatılmayan

(Baştarafı 1. Sayfada)

"Nazım 1980" takviminin sahibi İbrahim Demirel, 25 Aralık 1979 tarihinde alınan toplattırma kararından sonra, 1500'e yakın takvimin toplandığını bildirdi ve 1976 yılından bu yana her yıl çıkarılan Nazım Hikmet takvimlerinin, özellikle çocuk yılının devam ettiği bir yılda toplattırılma kararının ardında yatan nedenleri anlayamadıklarını söylemiştir.

(DEMOKRAT ARAŞTIRMA SERVİSİ)

- KAHRAMAN MARAŞ KATLİAMI APANSIZ OLMADI. AYLAR ÖNCESİNDEN PLANLANAN BU VAHŞET ADIM ADIM SAHNEYE KONDU
- HALK DÜŞMANLARI MALATYA'DA UMMADIKLARI BİR DURUMLA KARŞILAŞTILAR– HALK FAŞİST GRUBUN SALDIRILARINA KARŞI DİRENDİ MAHALLELERİNİ EVLERİNİ VE CANLARINI SAVUNAN HALK GÜÇLERİ SALDIRGANLARIN OYUNUNU BOZDU

Bir avuç zorbanın yarattığı bu vahşet Hitler Almanyasını hatırlatıyor.

Bu vahşet aylar öncesinden planlandı..

Halk düşmanlarının Maraş'ta yüzlerce insanı katletmesi üzerine devrimci demokrat ve yurtsever güçler çeşitli biçimlerde faşizmi lanetlediler. Okullarda, işyerlerinde,devlet dairelerinde. fabrikalarda forumlar ve toplantılar düzenleyerek katliam protesto edildi. 5 Ocak'ta ise bütün Türkiye çapında 5 dakikalık saygı duruşu kararı alındı. İşçiler memurlar öğretmenler, teknik elemanlar ve gençler o gün faşizme karşı hınçlarını bilediler. Yüzbinler, faşizme karşı mücadele sloganlarını gür sesleriyle haykırdılar. Ve her yerde, faşizmi döktüğü kanlarda boğmak için and içtiler.

Maraş'a nasıl gelinmiştir? Maraş katliamının faşist güçlerin stratejileri içindeki yeri nedir? Katliam önlenemez miydi?

Milyonlarca insanın geleceğini çok yakından ilgilendiren bu sorular cevaplandırılmalıdır. Halk düşmanlarının yeni katliam hazırlıkları yaptığı bu günlerde bu soruların cevabını aramak bir insanlık, bir yurtseverlik görevi olmalıdır.

ŞUBAT MART TERTİPLERİNDEN MARAŞ'A

Evet, K. Maraş katliamı öyle apansız olmadı. Bu vahşet aylar öncesinden planlanmış ve adım adım sahneye konulmuştu. Faşizmin Maraş'a doğru izlediği politika ve bunu biçimlendirdiği saldırılar neyi amaçlıyordu?

Şubat 78'den sonra yaşanan günler bu konuda oldukça öğretici olaylarla doludur.

Ecevit hükümetinin kurulmasından bir iki ay sonra faşist güçlerin tertip ve provokasyonlarının yoğunlaştığı görüldü. Şubat ve mart aylarında düzenledikleri tertip ve saldırıların bir bölümü şunlardı.

Danıştay binasına patlayıcı madde atılması, İstanbul'la Pendik arasında çalışan bir banliyö trenine sabotaj yapılması, Eminönü-Adalar seferini yapan bir yolcu vapuruna saatli bomba konulması, Ankara'da bir ana okuluna patlayıcı madde atılması, İETT'nin Topkapı Garajına bomba atılması, İstanbul Belediye Sarayının bombalanması, İstanbul Üniversitesi öğrencilerinin üzerine bomba atılması (16 Mart Katliamı).

Faşist güçler, bu sistemli tertip, saldırı ve provokasyonlarla neyi amaçlıyorlardı? Sansasyon, hedef şaşırtma, yıldırma ve kaos yaratma amacıyla birlikte onlar, sağa sola barış çağrısı yapmakla meşgul olan Ecevit'i dizginlerini koparmış bir atın çaresiz binicisi durumunda bırakıp siyasi gelişmelerdeki insiyatifi tümüyle ele geçirmeyi amaçlıyorlardı. Ve Ecevit'in ağzından çıkan her barış çağrısına saldırıyla cevap veriyorlardı. Bu sistemli ihanet planları Ecevit'in giderek istenen doğrultuya çekecekti. Ecevit'in arada bir yaptığı çıkışlar ve "anarşi, terör" iddiaları ise halk düşmanlarının saldırılarına boyun eğdiğini kanıtlamaktan öte bir anlam taşımayacaktı.

MALATYA PROVOKASYONU

Faşistlerin saldırı planı,nisan ayında klasik kontr gerilla taktiklerinin gündeme getirilmesi ile değişik bir görünüm kazandı.

Nisanın ilk haftası MHP'nin 15 Nisan'da Ankara'da "büyük yürüyüş" yapacağı duyuruldu. Mussolininin "Roma Üzerine Yürüyüşü"nü anımsatan bu yürüyüşten bir gün önce Maraş'ın Pazarcık ilçesinin PTT'sinde bir patlama oldu. Bir memurun ölümüne neden olan bomba paket halinde Pazarcık'ın tanınmış ve ilerici olarak bilinen bir alevi ailesine gönderilmişti.

Kuşkusuz, bombalı paketin Pazarcık'a ve buranın tanınmış bir alevi ailesine gönderilmesi tesadüfi değildi. Yine MHP'nin "Büyük Yürüyüşü"nün bombanın yerine ulaşması beklenen tarihten hemen sonra düzenlenmiş olması bir rastlantı değildi.

Bu olaydan 3 gün sonra yani 17 Nisan'da Malatya Belediye Başkanı ve MHP eğilimli Hamit Fendoğlu, kendisine gönderilen bir paket bombanın patlaması sonucu öldü. Olayın duyulması üzerine Malatya'da faşistler ilericilerin ve alevilerin oturduğu mahallelere karşı yoğun bir saldırıya giriştiler. 3 liseli devrimci genci katledip tren yoluna attılar. Faşistlerin Hamido'nun ölümünü gerekçe göstererek kışkırttıkları bazı gruplar ilerici halk kesimlerinin, evlerini, işyerlerini ve derneklerini yakıp yıkmak istediler.

Ancak ummadıkları bir durumla karşılaştılar. Halk, faşist grubun saldırılarına direndi. Mahallelerini, evlerini ve canlarını canilere karşı savunan ve bunu belirli bir örgütlülük içinde ve bilinçli olarak hayata geçiren halk güçleri, faşistlerin oyununu da bozdu.. Alevi ve Sünni emekçilerini birbirine kırdırtmak isteyen faşist güçlere karşı bazı yerlerde alevi ve sünni halk bir oldu. Faşistleri ürküten bu birlik 3 liseli devrimci gencin cenaze töreninde somutlaştı. Cenazeleri aleviler ve bazı sünni gruplar birlikte ve anti-faşist sloganlar haykırarak kaldırdılar.

Halkın, ilerici, yurtsever ve devrimcilerin kararlı bir direniş göstermesi üzerine faşistler psikolojik savaş taktiklerini gündeme getirdiler. Halk arasında panik yaratmak amacıyla "içme sularına zehir katıldığı" söylentisini yaydılar. Ancak bunda da başarılı olamadılar.

Halk düşmanları Malatya provokasyonunun hemen ardından Iğdır'da Azeri-Kürt çatışmasını tezgahlamaya çalıştılar. Tanınmış kişilerin, yurtsever aydınların öldürülmesinden, Balgat ve Tepecik katliamlarından sonra Sivas'ta Ramazan Bayramı öncesi alevi-sünni çatışmasını tekrar gündeme getirmek için yeni tertiplere giriştiler.Ancak halk güçlerinin etkili direnişleri ile karşılaştıkları için burada da geniş çaplı bir katliam düzenleyemediler.

Aydınlar, dürüst ve yurtsever insanlar öldürülüyor. Bir korku ve dehşet ortamı yaratılarak bu yolla halk sindirilmek, yıldırılmak isteniyordu...

Faşist caniler, devrimci-demokratik güçleri yoketmek için saldırıyorlardı. Aydınları, dürüst ve yurtsever insanları,yıldırmak-sindirmek için öldürüyorlardı. Bir korku ve dehşet ortamı yaratarak bu yolla halkı sindirip teslim almak için tertip ve saldırılar düzenliyorlardı. Halk güçlerini bölüp parçalayarak, hakimiyet kurabilmek için kendilerine yol açmaya yönelik tertip ve kışkırtmalar düzenliyorlardı.

Bu tertip ve provokasyonlar neye yöneliktir? Faşist güçler, o günlerde Sivas, Yozgat, Tokat, Malatya, Elazığ, Erzincan, Maraş yörelerinde sistemli bir saldırı ve tertip planı uyguluyorlardı. Birçok bakımdan stratejik bir önemi olan bu bölgeyi tahakküm altına almak istiyorlardı. Bunun için buralarda yaşıyan halkı bir birlerine karşı sürekli kışkırtıyorlardı. Ağalar ve büyük tüccarlarla birlikte emekçiler üzerindeki baskılarını yoğunlaştırarak onları işsizliğe, yokluğa ve açlığa mahkum edip yoketmeye yı da teslim olmaya zorlayarak bölgeyi işgali planlıyorlardı. Yakıp yıkmalarını ve saldırılarını ise "Alevi-Sünni çatışması" iddiaları ile perdelemeye çalışıyorlardı.

Özellikle sünnileri-alevileri üzerine kışkırtarak gerilim yaratmak ve bu sırada düzenleyecekleri tertip ve katliamlarla bölgeyi kontrol altına almak amacındaydılar.

Bütün bunları emperyalizmle ilişki halinde , onun çıkarları için ve ona uşaklığın bir gereği olarak gündeme getiriyorlardı.

YARIN: MARAŞ'IN ÖĞRETTİKLERİ

ÇOCUK
GAZETESİ

ACEMİ BÜLBÜL

Bir bahçe düşünün ki ağaç dolu,
ağaçların dallarıysa
salkım saçak yemiş.
Hoca bir gün
kıyısından geçerken
böyle bir bahçenin
yemişleri görüp imrenmiş.

Ne olur ne biter
fazla düşünmeden,
çıkıp bir ağacın dalına tünemiş.
Olgunlarından bir iki kaysıyı
koparıp tam ağzına atacak,
bir ses
ne yaptığını sormaz mı?
Bakmış ki ağacın dibinde
nerden görüp geldiyse
bahçenin sahibi,
elinde bir sopa,
yanıt bekliyor.
Hoca tedirgin,
eğilmiş aşağıya
"Bülbülüm ben"
demiş,
"Bu dala kondum geçerken."

Adam üstelemiş:
"Güzeldir sesin öyleyse,
hele bir ötüver de dinleyelim."
Yakayı kurtarmak için Hoca
bir iki zorlamış kendini,
ötmüş ama şevlere şenlik.

Kulakları tırmalanınca adam
kükremiş aşağıdan: "Yeter!
Böyle mi olur bülbül sesi,
hiç mi duymadık yani?"
Boynunu bükmüş
tünediği dalda Hoca
"Arama"
demiş,
"Alıştığın sesi boşuna,
acemi bülbül bu kadar öter."

BRECHT ALFABESİ

Resimleyen: Nural BİRDEN

C

Cemile'nin önlüğü
Çok ama çok kısa
Bahriyeli yakası
diye
Asar boynuna

TV'de BUGÜN

19.00	HABERLER
19.05	ŞEKER KIZ
19.30	TÜRK HALK MÜZİĞİ TOPLU PROGRAMI
20.00	TAKSİ
20.25	BİZİM ÇOCUKLARIMIZ
20.30	HABERLER
21.15	MİNİK KONSER
21.20	OSMANLI TİYATROSUNUN KURULUŞU
21.45	TELEVİZYONDA YABANCI SİNEMA
23.15	HABERLER

"MİLANO MUCİZESİ"

"Bisiklet Hırsızları"ndan sonra yine Vittorio De Sica'nın yönettiği "Milano Mucizesi" adlı yapım ekrana geliyor. 1951 yılı yapımı olan filmde Emma Grammatica, Francesco Golasino, Paolo Stoppa ve Brunella Bovo rol alıyor.